

TOADER IORAS
,

NICADORII

COLECTIA „OMUL NOU“

1952

Toader Ioraș

N I C A D O R I I

Colecția "Omul Nou"
1952

NICADORII

Constantinescu a fost din nou chemat la Tribunal, de unde s'a întors după câțva timp îngândurat, frământându-și mâinile.

- Ce-i

- Rău! Tâlharii vor cu orice preț să ne distrugă. A fost împușcat un camarad. În ziua de 23 Noembrie 1933 a fost ucis camaradul Virgil Teodorescu, din Hârșova-Constanța.

Copleșiți de vestea tristă, ne uităm în ochii înlăcrămați ai comandantului.

-Să știți că în acea zi guvernul a voit să ucidă cât mai mulți dintre noi. Așa se explică eșirea drăcească a jandarmilor, fără nici un motiv. Da, Da, era ordinul guvernului mason.

Pe o ușe strâmtă am intrat în curtea închisorii. Aici, în cerc, deținuții se plimbau unul după altul, aruncându-ne pe furiș ochiade disperate. Ne vedeau pe atâția și atât de tineri. Sigur, se întrebau ce fărădelege am putut face, ca să fim aduși între ei, sub o escortă atât de puternică.

-Poftiți și vă luați camerile în primire, ne învita un glas gros. Era directorul închisorii, domnul Francisc Novac, o veche cunoștință a mea din Aiud, unde mi-a fost profesor de gimnastică. Revederea, în astfel de împrejurări, nu l-a prea încântat pe fostul meu profesor. Cecace însă, nu l-a făcut deloc să poarte fără omenie, din contră, a pus suflet în tot ce-a făcut.

A început viața de pușcăriaș. Cu hrana mizerabilă, cu patul comun; câteva scânduri, peste care erau

aruncate două-trei rogojini ferfeniță și, la cap, drept pernă, câte un butuc de lemn.

Ce facem? Noi am plecat din București să facem propagandă, să ducem crezul nostru, să-l semănăm pe pământul țării. S'acum stăm în temniți? Cine continuă propaganda? Profesorul Vasile Hanu a rămas afară, dar singur și hărțuit de jandarmi și poliție, nu poate face mare lucru.

Un bilet trimis la București, și după o săptămână ni s'a adus la cunoștință, de către avocatul Virgil Mateiaș, c'a sosit o nouă echipă. Au venit Tomescu și Papacioc Anghel cu alții.

Papacioc, abia de 19 ani, a muncit cu iscusință și dârzenie nebănuită la acest copil, care la plecarea noastră din București, rămăsese plângând pe peronul gării, că nu vrem să-l luăm fiind prea tânăr.

Gazetele aduceau știri din toată țara. Garda creștea. Garda de Fier era așteptată de lumea românească. Satele ieșeau înaintea legionarilor, cerându-le să cânte. Cântați-ne copii! Cântați-ne, că viersul vostru este din focul ce ne arde și pe noi. Voi cântați-ne adevărul că, ceilalți ne vorbesc minciuni.

Calendarul și Cuvântul ne sprijineau lupta, în timp ce toate celelalte gazete vărsau noian de lăaturi peste năzuințele legionare. Românii însă știau să aleagă florile adevărate dintre ciunăfaea și laurii nebunelilor, vânturate de partidele ce finanțau buboiul din Sarindar.

Peste tot țegiunea lasă urme adânci. Brazdele trase de Gardă erau înrouate de dragostea românilor și spicul Mișcării Legionare creștea, creștea plin de rod. Lucrul ce nu era pe placul jidanilor, care spre a scăpa de potopul răspunderilor, făceau presiuni asupra guvernului cumpărat. Provocările se țineau lanț. Loviturile, una după alta, cădeau peste legionarii nestrămutați în credința lor.

-Profesorul Vasile Christescu, candidat și la Vlașca i s'au pus toate piedicile, ca să nu depună

lista. Domnul judecător care era pus de lege să păzească dreptatea, s'a înconjurat de agenți de poliție, de jandarmi și de ciomăgași liberali, oprind pătrunderea în Tribunal. La atâta nedreptate, prof. Vasile Christescu, știut de toată lumea ca unul dintre cei mai liniștiți și mai calmi oameni, epuizându-și toate argumentele pentru susținerea cauzei lui drepte, a scos pistolul, strigând: Domnule judecător, dumneavoastră umblați cu fărădelege. Vă privește, dar vă rog să luați la cunoștință că eu am ordin să depun lista, ori să mor aici! Luați aminte!

Lista a fost depusă, dar camaradul Vasile Christescu a fost arestat, pentru vina de a fi ultragiatic justiția.

Căminul legionar Râpa Galbenă din Iași, a fost asediat de haitele guvernamentale și muncitorul Niță Constantin, vrând să arunce pâine legionarilor asediați, a fost împușcat în cap de jandarmi și, în aceeași noapte, trântit într'c căruță, pe o mână de pac, a fost dus și îngropat.

Zilnic, curierii sosiți din București ne aduceau știri din ce în ce mai triste. Ni se strângea inima de durere. Mureau legionarii, creștea Mișcarea -rapoartele sosite la interne arătau că Garda de Fier la alegeri va obține multe locuri, - și noi ședeam după gratiile pușcării. Plesnea fierca în noi.

Calendarul, după articolul "In țara regelui Wied și a Dudaiei", a fost suspendat pentru câteva zile. Ura dusmanilor reînvierii româncști se adună nori negri peste Gardă. Mai lipsea puțin și grindina fărădelegilor se revărsa peste capetele noastre. Puținul a venit, când guvernul a fost sigur că va ieși din alegeri slăbit, dacă nu zdrobit. Gazetele cereau desființarea organizației noastre.

Era ora 9 seara. În celulă era cald și noi, trântiți pe spate, citeam la lumina slabă a unui bec mic. Afară, în curtea ninsă, se auzeau pașii înfundăți ai gardianului de santinelă.

Se aude o bătaie în vizeta ușii dela celula noastră. Fug la ușă. Camaradul Constantinescu îmi face

un semn să merg în celula lui. Printr'un șiretlic, reușesc să ajung în camera sa.

-După toate cele întâmplate până acum, am convingerea că liberalii ne vor dizolva organizația, îmi șopti îngrijorat Constantinescu,

-Se poate . . . Da, dacă vor să mă rănce Crăciunul la Florica, în cripta Brătienilor, s'o facă!

- Da? Nu dai înapoi!

- Da! Sunt hotărît.

Neaua groasă, așternută în ograda teminței, acapara stele mici sub razele scarelui căzute pieziș de peste cetatea Făgărașului.

Cu lopeți și măturcaie de nuele, făceam cărări și adunam grămezi mari de zăpadă sub zidul închisorii.

Vremea moale ne îngăduia să stăm fără paltoane și fără mânuși. Un bulgăre de cîmăt, tras cu dibăcie, a nimerit în căciula camaradului Constantin Dumitrescu, care, ne știind de unde i-a venit norocul, a izbit pe nimerite în grupul ce ridica un deal de zăpadă. I s'a răspuns la fel, apoi altă ghiulea albă, și s'a desfășurat o bătaie de zăpadă în toată legea iernii.

Ninși de bulgări și de tăvăleli pe jos, ne-am împărțit în echipe egale și lupta a început din nou.

M'au prins doi camarazi, m'au trântit în zăpadă și pe după gulerul cămășii, m'au căptușit cu ghemotoace, lăsându-mă umflat ca o sperietoare de cânepă. Niki Constantinescu, ieșit și el să privească hărjoneala, s'a pomenit cu o ploaie de lovituri repezi, înaintea de a avea timp să zică ceva.

Obosiți de fugă și mișcare repede, legionarii suflau în degetele înroșite de focul zăpezii, în timp ce Niki îmi ajuta să-mi scot zăpada ce începuse să se topească pe mine. Am intrat amândoi în celula lui.

S'a făcut, îmi strigă comandantul.

Ce? Ce s'a făcut.

-S'a ajuns acolo unde bănuiam încă din vară. De atunci amenințarea a crescut mereu. Toate atacurile sunt dirijate de cercurile anglo - franceze, cărora nu le convine desvoltarea Mișcării Naționaliste în această parte a Europei. Vezi, odată cu instaurarea regimului național-socialist în Germania, influența anglo-masono-franceză în centrul Europei scade. Popoarele își află noi puncte de orientare și nu se mai lasă manevrate de puterea iudaică. Pierdută bătălia pe acest front, masoneria, prin Anglia și Franța vrea să înlăture prin orice mijloace Mișcarea Legionară, acest stâlp Sud-Est al Europei totalitare.

Și când stăm și ne gândim bine, aceste cercuri din punctul lor de vedere, au dreptate, fiindcă Mișcarea Legionară n'a răsărit pe urma frământărilor din țările care au azi regim totalitar. Nu! Mișcarea Legionară nu este făcută, este născută.

Când în Italia Mișcarea fascistă s'a impus, luând în mâini frânele statului, la noi, Căpitanul la Iași și Moța la Cluj, de mult arătaseră slăbiciunea și scăderea statelor care trăiesc sub influența ideologiei revoluției franceze.

Neamul românesc prin Mișcarea Legionară, merge spre aceeași țintă: eliberarea de sub robia masono-iudaică.

Cât ce Mișcarea s'a conturat, atacurile s'au întesit. Clica liberală, produs al revoluției franceze, vazându-se amenințată, a început peregrinările și vizitele la Londra și Paris, de unde cer totdeauna ajutor.

Guvernul național-țărănist vlăguit, se punea problema unui nou guvern, care să facă jocul intereselor anglo-franceze. Un astfel de guvern nu-l putea da decât partidul liberal. Dar partidul este în conflict cu regele, pe care Brătienii îl alungaseră din țară. Regele și-a găsit adăpost în Franța, unde a fost câștigat și cultivat de cercurile masono-care, neavând încredere și siguranță în național-țărăniști, l-au scos din trecut, impunându-l din nou țării.

Brătienii au simțit din timp pericolul și, ca

wă se ferească de răspundere, au dat înapoi, ridicând un paratrăsnet. Vintilă Brătianu l-a împins în față pe Duca. Acesta spre ași consolida poziția și împins de bătrâni, a menținut linia lui Ion Brătianu, declarând, în necunoștință de cauză: "Prefer sa-mi închei cariera politică, decât să întind mâna acestui aventurier."

Prin aceasta declarație, partidul liberal nu mai avea însă sorți să vină la putere. Lucru ce era plăcut național-țărăniștilor. Dar între timp Mișcarea legionară creștea și țara își lega nădejdele de dânsa. În fața acestei situații, anglo-francezii, masonii, văzând amenințată poziția lor în România, i-au impus regelui pe liberali, Vizitele la Paris și Londra se țineau lanț.

Partidul liberal, depășit politicește de marșul revoluționar al tineretului și dușmănit de Carol, n'ar fi putut susține lupta electorală, fără sprijinul total al marilor puteri apusene și al internați onalelor mesono-iudaice. Ceeace convenea occidentalilor, putând astfel să opună noului guvern orice condiții politice.

Intrucât îl privește pe președintele partidului famariotul I.G.Duca, acesta trebuia să primească orice condiții, el fiind acela datorită căruia, nepoliticeii declarații anticarliste, partidul rămânea neîncetat departe de putere. Duca obligat să scoată partidul din impasul în care fărmal îl băgase, împins la aceasta de adevarata conducere liberală, a acceptat toate condițiile încă din primăvară.

În Noemvrie, de ziua sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, la serbarea dela Casa Verde când a depus jurământul domnul prof. I.Z.Codreanu și Ioachim Marin, ne-a vizitat deputatul fascist Coselschi. Ceiaoe înseamnă că Mișcarea Legionară a provocat interes și în statele naționaliste totalitare ai căror reprezentanți veneau să ne vadă la noi acasă. Alarmate, cercurile masonice au trântit guvernul național-țărănist, aducând la cârma țării un guvern asupra căruia regele avea o poliță și deci se preta la cri-

ce joc. O altă poliță o avea Anglia și Franța care, speriate de forța crescândă a curentului naționalist, au impus distrugerea Gărzii de Fier.

Liberalii, de totdeauna slugi violene, ca să nu scape momentul, au acceptat și-au trecut la distrugerea noastră.

- Banul! Banul, mă! Continuă camaradul, și mișelia celor suspuși, vor să ne răpună. Iubitorii de arginți ne vând altarele, caută să ne ucidă sufletele. E o mare înclăstare. Nu ne putem lăsa să fim duși la tăietor legați de mâini și de picioare, îndobitociți de otrava credințelor false. Ne așezăm de-a curmezișul răului și, ori ei, ori Neamul cu miile lui de sfinți. Ei au argint și putere. Noi avem dreptate și fier. Care pe care!

Trenul spintecă ceața grămadită între dealurile Făgărașului, scuișând puzderie de cărbune peste limba de apă ce șerpuia dealungul liniei ferate. Stâlpii de telegraf fugeau prin dreptul geamului înghețat, în care îmi făcusem ochelari de privit. În fund de ceață vărfurile munților. Frigul se înăsprea și în vagon, peste călătorii de clasă III a, răbufneau palele de curent rece.

Ghemuit cu mâinile prinse peste genunchii sloiți mă gândeam la cele petrecute, la viața dusă în temniță.

După 27 de zile, de când am fost întemnițați, ni se judecase procesul, și am fost condamnați la 15 zile și 2000 de lei amendă. Socotindu-ni-se prevenția, imediat după comunicarea sentinței am fost puși în libertate, cu mențiunea de a părăsi imediat orașul și județul Făgăraș.

Mergeam la București! La cine? La ce casă să trag? Unde să mă adăpostesc? Ce găsesc acum în București? Casa Verde ocupată de jandarmi, cunoscuți nu prea aveam și mulți dintre camarazii mei au plecat desigur pe la casele lor, să serbeze Crăciunul. Eu nu aveam o casă, eu nu aveam unde să mă bucur de marea sărbătoare creștinească. Iar până în satul meu, drumul e atât de lung și în buzunar nici un ban rău.

La București la cine? Garda a fost "disolvată"; legionarii închiși la Jilava, Domnul Moța, Vasile Marin, sterie Ciumetti și alte sute de legionari, sunt la Jilava. Dacă aș fi și eu printre ei.....sărbătorile nu m'ar prinde în drum. Ași merge cu coșindul pela dâșii, le-ași cânta la ușe; numai la ușe, că fereastra dă spre curte și acolo e interzis. Dar ei vor fi bucuroși și de-atât. Mă vor auzi, îmi vor răspunde și vestea minunată își va isbi aripile de pereții gangurilor prea strâmte, până ce va răsbate zidul gros și atunci, întreg neamul îngenunchiat va cânta cu noi:

Astăzi s'a răscut
Cel fără de'noeput,
Cum au spus prorocii.

În vagon nu se mai auzea nici o șoaptă. Tusea a amuțit și ochii țărănilor călători erau îndreptați spre colțul de bancă unde stăteam ghemuiți.

-Mai colindă-ne o strofă, îmi ceru un bătrân sur
- Las până'n ajunul Crăciunului, moșule.

- N'a mai zis nimic, și-a aprins pipa și după câteva clipe chipul s'a pierdut în păienjenitul fumului de tutun. Trenul țacănea înainte huruind peste podețele mici de fier aruncate peste ochiuri de apă ducându-mă spre București, încărcat cu acelaș coș de nuele, dar împovărat mai mult de necunoscutul ce-l duceam în inimă.

După ordinul lui Niki, m'am dus la Căminul studenților covurlueni. Aici nu cunoșteam pe nimeni. Am vorbit cu servitorul Căminului, așa cum mi-a recomandat Constantinescu, apoi m'am aciuiat într'o cameră cu patrule desfăcute, cu hârtii risipite pe jos și înghețată. O cameră părăsită de cei care plecaseră în vacanță.

Trebuia să stau numai înlăuntru, să nu mă vadă nimeni, să nu vorbesc cu nimeni până ce nu va veni el, din Făgăraș, unde rămăsese.

Mi-era frig, nu mâncasem de două zile și tutu-

nul de a III-a se terminase de mult. Așteptam îngrijorat de întârzierea comandantului.

S'a întunecat. N'am aprins lumina--voiam să stau cât mai ferit-, când, printr'un mănunchi de lumină, s'a strecurat pe ușe un tânăr care a răsucit butonul electricii. Lumina a inundat camera, arătându-mi pe vizitatorul care se uita oarecum speriat la mine.

- Ce-i cu dumneata? - Mă întrebă el,

I-am îndrugat ceva căutând să scap cât mai iute de întrebările lui.

- Mă numesc Nicolae Cacinschi.

- Pe mine mă cheamă Vasile Ionescu, îl mint, -doar, doar mă va lăsa singur.

Dar el, nici gând. Ba un, ba alta - și-am intrat în vorbă. Îmi vorbea deschis, îmi vorbea de Legiune, de disolvare și de prigoana ce s'a deslănțuit.

Deslegându-mi-se limba, i-am spus de unde vin, și că, momentan, neavând unde să locuiesc, rămân la Cămin două trei zile, până ce-mi voi găsi o cameră.

Eu i-am spus atât, dar el, ca un legionar ce era, a priceput mai mult. A tăcut. După câțva timp, a ieșit ca să se întoarcă cu pâine, brânză, ceapă și ceai fierbinte. Am mâncat împreună și la urmă am răsucit câte o țigară dintr'un pachet cu tutun "a treia-fină". Încă o țigară, apoi camaradul Cacinschi a plecat în oraș, lăsându-mi pachetul de tutun abia început.

Au trecut 5 zile de când stau în acest ghetar. Cinci zile de așteptare, și comandantul nu venea. Ce poate să fie? Nu cumva?.....Si o teamă chinuitoare mă strângea în clește.

Despre cele vorbite în închisoarea Făgăraș, pe lângă mine și Niki, mai știa și un al treilea, Herzog, care, deși primise acelaș ordin--după ce a acceptat tot de bună voie a coborât în gara Ploești, de unde a dispărut fără să-mi spună un cuvânt. Doamne, ferește! Dacă a trădat, praful se alege de noi și mai ales de toată acțiunea noastră. De ce nu vine Constantinescu? Să fie arestat? Nu, nu se poate.

De locul unde este găzduit, numai eu știu. Dacă totuși voi fi și eu ridicat din moment în moment? -Cum? -Herzog nu știe de adresa mea. El ar fi mer doar unde-l duceam noi. De ce a plecat? Unde s'a dus

A venit din nou Cacinschi și mi-a adus un vraf de ziare. Ne înjurau pe capete, fără alegere. Calendarul înregistra timid evenimentele. De teamă, ori din alte motive, numai era atât de hotărât cum fusese. În schimb, șuvântul era totalmente de partea noastră. Prieten bun și mare, profesorul Nae Ionescu ne apăra cu toată căldura.

Gruparea politică Corneliu Zelea Codreanu disolvată, sutele și miile de legionari arestați în jurul zilei de 10 Decembrie, ziua studențimii creștine a determinat în toate centrele universitare mari demonstrații de protest. La București studențimea s'a adunat în fața Universității, unde Generalul Cantacuzino-Grănicerul, de sus de pe soclul statuei lui Mihai Viteazul, a vorbit, înfierând ac-tul samavolnic al guvernului liberal și mason, îndemnând studențimea la dărză rezistență.

Prin atmosfera încordată ce stăpânea țara, desnodământul dureros plutea vârtej, clocotea în inimi. Toată suflarea românească aștepta ceva. Răul se adunase tău. Trebuia, era inevitabilă deslegarea nodului ce sufoca nădejdele Neamului! Si gazetele, fără să fi schițat legionarii un singur gest de a răspunde provocărilor, împrășiau cu calomni peste Mișcare, peste Căpitan. Noi răbdăm și așteptăm să înceteze, să ne lase în pace, să ne uite; măcar atât, după ce ne-au dizolvat.

Ei, nu. Continuau mai drăcește. Au început în toată țara schingiuirile. Se vărsa sânge nevinovat. În miez de noapte legionarii erau ridicați din paturi de către jandarmi și, îmbrăcați sumar, erau duși pe jos prin zăpadă, la închisoare ori în beciuri de poliție unde erau bătuiți crunt pentru vini imaginare. Erau vinovați de a fi crezut în învieria neamului românesc.

Titulescu, marele mason și stâlp al Genevei, nu

s'a sfit să spună, la o adunare comunisto-țărănis-tă, următoarele:

... "Garada de Fier a fost dizolvată. Simbri-așii ei, după ce li s'au aplicat câteva lovituri la spate, s'au cumințit. A murit la Constanța un ins care careocea făcea parte din bandele gardiste. A murit Cerul nu s'a spart și coreligionarii lui întru truburări s'au mulțumit să arunce o cunună de flori feștede peste neîsemnatul lui mormânt.

Temuta Gardă de Fier a murit. Piesa a fost flue-rată huiduită de publicul cunoscător și eroii..... O, eroii Gărzii au rămas risipiți, izolați. Se va mai v orbi de ei când un nou Garageale îi va prezenta lumii așa cum sunt: seci, fără de creer, lipsiți de pârghie sufletească".

Ura carbă și minciuna organizată loveau în tot ce avem noi sfânt. Se caută uciderea credinței noastre. Coaliția iadului se servea de toate armele, ca să ne sperie, să dăm înapoi, să lăsăm Neamul la discreția politicianilor, să-i vândă mândria și dreptul la viața pe tejgheaua intereselor iudeo-internaționale.

Ingroziți de soarta ce i se pregătea țării, legionarii fierbeau în clocot dorul de împotrivire. Așteptau lupta.

De două zile ninge fără întrerupere. Zăpada groasă împiedică circulația tramvaelor; prin sta-ții, mașinile de păață așteptau părăsite. De pe acoperișul clădirilor, crivățul vântura noșii de zăpa-dă, ce cădeau strat peste călătorii zori i după tre buri. Si

Singur în camera Căminului Covurluian, citeam gazetele, care felicitau guvernul liberal pentru succesul obținut în alegeri. În timp ce citeam, intră servitorul Căminului, făcându-mi semn să ies afară. După el, coborînd scările, am intrat în bucătă-ria dela subsol. Aici, cu spatele întors spre mine, cu un fular în jurul gâtului și pe cap cu o căciu-lă țurcană, m'aștepta Niki Constantinescu. N'am avut timp să mă bucur de sosirea lui.

- Unde-i celălalt? - M'a luat repede -.
 - Nu știu. Aici am venit singur.
 - Si el?
 -.....?
 - Mare minune că n'ai fost arestat.
 - De ce?
 -Păi, dacă n'a venit unde crezi că ar putea fi?
 Haide plecăm de aici.

Repede mi-am luat coșul. Ieșind din cameră, la ușa dau peste Cacinschi. Ne-am îmbrățișat. Nu i-am spus nimic și, fuga mai departe, pe scări în jos.

Inotând prin troeni, mă țineam de Constantinescu care mergea cu pas întins spre un colț de stradă, a oprit, să mă aștepte, apoi aprinzând repede trei chibrituri unul după altul, sfredelea cu ochii prin ninsoare, spre o stradă întortochiată. Nu peste mult o mașină a oprit în dreptul nostru. S'a deschis ușa și fără nici o vorbă a urcat. Pe bancă din urmă ședea cineva cu gulerul ridicat. Nu mi-a spus nimic până ce a pornit mașina, când, soțând mâna din buzunar, mi-a întins-o și m'a întrebat.

- Ce faci? De mult nu ne-am mai văzut.
 - Bine. Sunt foarte bine, îi răspund fără să știu, cine e. Nu se auzea decât fâșâitul mașinii, care frământa zăpada moale. Trecând pe sub lumina unui bec m'am uitat bine la vecinul meu, O mare bucurie și o nespasă încredere m'a cuprins. Lângă mine ședea dzul Iancu Caranica. S'a deslănțuit o ploaie de răs. Râdea și Niki, râdeam și eu, fără să prea știu de ce. Veselia noastră l-a contaminat și pe șofer. Voia bună și răsul întremător a acoperit gemetele motorului, ce trăgea greu prin nămeții groși.

Am ajuns. Coborînd, Niki și Iancu au dat mâna cu șoferul și s'au îndepărtat. Eu m'am luat după ei când m'ajunse din urmă cineva.

- Păi, bine mă! Chiar așa te-ai boerit, de nu mai dai mâna cu șoferii? Ce, asta nu-i meserie onorabilă?

- Pti, bată-te norocul! Tu ești, mă, șoferul?
 Șoferul a făcut un ghemotoc de zăpadă și mi

l-a tântit în căciulă, apoi m'a prins de după cap și a început sa-mi cânte încet:

Să lăsăm pe brazdă plugul
 Coasa s'o lăsăm
 Calea codrului și arma
 Să le'mbrățișem....

Ninși și bucuroși de revedere amândoi, Dorul și cu mine am intrat în curtea ce-i primise pe ceilalți doi.

Dintr'un coridor, am urcat scările de lemn într'o cameră mare luminată puternic de-un candelabru de zeci și zeci de lumini. Ne-am desbrăcat paltoanele și așteptam pe cineva. Eu nu știam pe cine, nu știam în casa cui sunt. Mă uitam cu atenție la un tablou în ulei, animat în peretele opus ușii. Ceilalți trei vorbeau între ei, întrebându-mă din când în când câte ceva, la care le răspundeam cu un da sau nu. După câteva secunde, pe ușa deschisă larg, apăru domnul general Cantacuzino. Ne-am ridicat în picioare. Ne-a urat bun venit în casa lui, apoi ne-a rugat să stăm jos, și, eș râmărând în picioare, ne vorbi ostășește:

- Măi copii, nu-i glumă! Aici nu-i vorbă de o simplă disolvare a unui partid politic. Aici e vorba de gâtuirea noastră, a întregului Neam. Voi nu vedeți, că pe lângă liberali, se năpustesc asupra noastră toate partidele politice, atâteate de aceeași presă? În această disolvare sunt amestecați toți acei care au de ascuns ceva, -încăpând cu jandar-mul, apoi miniștrii și terminând cu regele. Gândiți vă bine.

Dacă-i lăsăm în voia lor, de aici înainte nu va mai cuteza nimeni să mai apere viața Neamului; s'o știți!

Dacă ne'ncăerăm cu ei și-i lovim, apoi lovim în toți care și-au bătut joc de nădejțile poporului român, și atunci se vor coaliza și mai drăcește, ne vor lovi mai greu. Vor căuta cu orice preț să ne

distrugă. De disolvarea noastră nu sunt străine nici Anglia nici Franța, îmbolnăvite de democrația comunistă, Incăerarea va fi uriașe. Va fi frumoasă, mai ales că pentru prima oară, în țara noastră vânzătorii vor fi izbiți în inimă.

Din această luptă, fiii răsăriți din ogor nu pot lipsi.

Eu, nu vă dau nici un sfat. Știți ce aveți de răspuns la această întrebare, care se pune Neamului. Eu, vă spun doar atât: când a fost disolvată Garda, i-am trimis lui Duca scris: "Iancule, ți-ai semnat testamentul!".....Si am iscălit.

Ne-a ridicat. Luându-ne rămas bun, generalul, după ce ne-a îmbrățișat, ne-a spus: "va fi greu! Foarte greu s'o știți! Dar frumos, foarte frumos și necesar. Nu uitați nici asta".

Ninsoarea încetase și vântul ascuțit a ras cerul de nori, lăsându-l vântat înstelat, străjuit de luna care-și trimetea razele prin toate colțurile. Tramvaele s'au retras în liniștea iernii, rar, țâșneau farurile câte unei mașini grăbite.

Toți patru, pe sub copacii încărunțiți din Cișmigiu, mergeam alături fără nicio vorbă, cu mâinile înfundate în buzunare, grăbiți de gerul ce ne lipsea nările și dornici de a ajunge cât mai repede într-o casă unde să stăm de vorbă noi între noi.

Masa așternută - de când n'am mai stat la o masă cu mâncare openească! - Ne-am strâns grăbiți în jur. Aici, camarada Tiana - bunica revoluției românești, cum am numit-o noi mai târziu, din pricina că era amestecată în toate pomenile ce le făceam și-a dat toată osteneala, să ne arate c'ar putea fi și bună gospodină.

Mâncarea bună din belșug și vinul de Târnave ne-au stors o mulțime de amintiri și pățaniile învârstate în tot felul, au fost izvor de voce bună și râs prietenesc.

- Fraților! Acum cum vedem. Măine'om vedea!

- Adecă, or vedea alții!

- Fugi, mă, Cobe.

- Cobe necobe, dar tare aș vrea să-ți aud glăsciorul, colea după ce or crește cucute din noi.

- Pușchea pe limba ta.

- Mă, dac'o fi să mă car de-aici, voi să-mi fa ceți o pomană cu sarmale moldovenești. Auziți? Si vin. Nu oricum! Pe alese.

- Si țigan?

- Si . . .

- Ura! Tăiască Legiunea și Căpitanul!

- Trăiască Lwgiunea și Căpitanul!

- Să moară cine nu ne lasă să ne iubim Neamul!

- Amin.

- Amin.

- Amin.

In noi se redeșteaptă toți străbunii:
Legionari români, poporul dac,
Si semi-zeii purtători de glorie,
Pe care i-a avut poporul thrac.....

Zorile dimineții se furișau pe ferestre, oco lind florile de gheață răsărite pe marginea geamului. S'a deschis o fereastră. Albul frigului venea trâmbe împropătătoare peste noi.

Caranica, cu fruntea boltită sprijinită în mâna stângă, îl asculta pe Constantinescu.

- Nu se mai poate amâna. Ne facem de răs. Gata! Suntem hotărâți!

- Da! Strigarăm noi.

- Imparte-ne rolurile! Ceru Doru.

- Măine ori poimăine sau chiar imediat după Crăciun, voi vedea, voi auzi eu când va merge Duca la parlament.....Se vor face validările celor aleși Atunci îl prindem. Eu l-aștept cam lângă poștă, pe unde urcă strada; îl trăsnesc. Dacă scapă, îl prinzi tu, Dorule; In colț la Socec. Dacă nici tu nu reusești, încearcă puștiu în strada de lângă Cercul Militar, adică unde dă strada Sărindar în Calea Victoriei.

- Să-i facem un sărindar! Nu? Incerc eu să râd,

dar privirea lui Niki mi-a secat râsul.

- Aici nu-i nimic de râs. E cumplit de dureros, dar mai cumplit de necesar!

- Si tu Iancule, la Teatrul Național, de unde începe strada Câmpineanu, reverși peste el toată durerea și furia Pindului.

- Așa! Acum, dacă mai aveți ceva de adăugat, ca să nu rămână nimic ne pus la punct.

- Iancule!

- Nimic! Dar să se facă mai repede.

- Doru?

- Sub nici un motiv să nu dăm înapoi.

- Tu!

- Eu aș zice așa: dacă ne scapă, să lăsăm toată treaba pe la Bobotează, când se aruncă Crucea. Aici îi avem în mână grămadă. Nu vom lăsa decât pe rege, Patriarhul, reprezentanții armatei, străinii și preoții. Iar pe ceilalți, în două secunde, cu Duca în cap, îi băgăm în Iordanul Dâmboviței, să caute crucea

Cum? Ce spui? Întreb pe Niki, care își mușca buzele și mă privea de parcă eu aș fi fost Duca.

- Măăăă, n'ai cap nici cât un pui de curcă. Păi, tu-ți închipui că facem ce facem de dragul morții, că vrem neapărat să vărsăm sânge? Mult îți mai lipsește, puțin pricepi. Noi nu vrem nimic mai mult de cât să dăm un exemplu! Vrem să arătăm țării și lumii întregi că Neamul Românesc nu se mai lasă ucis mișelește, că el știe de unde îi vine răul și că se duce la el acolo, în cetatea răului și îl smulge din rădăcină.

Noi vrem să arătăm că știm să trăim și pentru țara noastră, nu ne dăm înapoi dela nimic.

Neamul! Neamul să-l servim. De-aceea, cum e cazul acum, ca să scoatem această cangrenă din trupul țării, noi ne dăm senin viața, Noi ne încheem viața noastră, ca Neamul să aibă viața veșnică.

Numai exemplu! Si de câte ori va fi necesar, tot numai exemplul roditor.

Deci ordon: să nu atingeți pe nimeni, în afară de el, de Duca. Dacă-l întâlniți înștit de alt mi

nistrul și nu sunteți sigur pe ochi și pe mână, lăsați-l. Il prindem în alt loc.

Nerespectarea acestui ordin va avea consecințe grave. Si-acum acasă. Trăiască Legiunea și Căpitanul! Trăiască Legiunea și Căpitanul!

- Nu-i chiar cum dorim noi, îmi zice Tiana, pe când o ridicam din zăpadă.

- Adică?

- Ce, nu vezi? Imi răspunde ea, și se trudea să-și scoată zăpada de după gât. N'ai văzut cum v'a trecut pe sub nas, lăsându-vă amărâți pe trotuar, cu ochii scurși după mașina ce trecea nepăsătoare?

- Dar nu era singur și ordinul lui Niki.....

- De și-asta-i o scuză, dar faptul e că a scăpat

- Nu-i târziu.

- Hasă, las'acum. Si hai mai repede, că ne-o fi așteptând. E trecut de ora 9.

- A plecat mai departe, -mergeam în recunoaștere. Trebuia studiată bine strada și toate intrările și ieșirile din casa lui Duca.

Eram amărâți că ne scăpase.

În ziua când să punem mâna pe el, dela Patriarhie și până la Palat toată strada era împănată de jandarmi și poliție, iar agenții siguranței erau răspândiți pe tot parcursul, bănuitori, trăgând cu urechea în toate părțile.

Nu s'a putut face nimic. Nu era singur în mașină. De-altfel, dacă n'a acționat Constantinescu, care-l zărise întâiul, nici noi n'am mai încercat.

Acum nu mai știam ce ocazie ni se va da. Căutam noi o modalitate un prilej; voiam chiar să creem noi omocazie. Acasă la el, într'un fel oarecare. Nici nu ne mai gândeam că și aici este pază. Nu voiam să știm nimic.

Orbecăind pe intunec, Tiana s'a împiedecat și a căzut în zăpadă.

- Nici aici nu ne merge. Asta-i semn. ^Semn rău! Imi zise într'un târziu.

- Lasă-mă cu semnele împace. Dacă ne luăm după

d'astea, apoi în fiecare zi ni se arată alte și alte semne. De exemplu, eu azi dimineață n'am putut bea apă rece.....că n'aveam după ce! Si nu m'am speriat. Io-te,mă trântesc și eu în zăpadă;alt semn, dar nu-mi pasă.

- Lasă prostiile! Eu nu mă simt chiar la înde-mână,

- Ba e semn,ba nu e.Incet,încet am ajuns la locul întâlnirii. Aici,nimeni.Trec cinci minute si nu apare.....Alte zece un sfert de ceas, o jumătate și tot nimic. Nu mai aveam răbdare. Enervarea și grija ne prinsese pe amândoi.

O mașină, ce venise cu farurile stinse până aproape de noi, dintr'o dată ne-a învâluit într'un snop de lumină și a oprit brusc.

Ca la o comandă scurtă am întins-o la fugă. In urma noastră pași repezi și fluerături scurte, repetate. La o cotitură,am intrat într'o curte,apoi într'alta și tupilându-ne în umbră, am ajuns într'un bulevard. Ne-am tras sufletul și am intrat într'un restaurant.

- Asta zic și eu, Tiana, c'a fost un semn nu prea bun.

- Vezi? Nu credeai. Dacă ne înhățau.....

- Era semn rău.

- Taci.

- Semn, nesemn, nu înțeleg ce are sughitatul, strănutatul și scărpinatul cu reușita sau nerăușita unei acțiuni.

- Ce luați? Ne intrabă Niki Constantinescu, care sosise în timpul discuției noastre și ceru mâncare pentru toți, de par'că am fi venit dintr'o excursie.Printre îmbucături,ne zise:

- Era, era cât pe-aci s'o dregem.

- Ce-a fost asta? Unde ai umblat?

- Nu știu ce a fost dar știu că m'au fugărit ca p'un epure.Prin acest vad nu mai trecem.Sunt copoi. Trebuie comunicat încă în această seară lui Iancu și Doru.

După cină,cu țigările aprinse,ne-am despărțit,

în stradă.

Legionarii arestați ilegal cu ocazia disolvării Gărzii de Fier, erau menținuți în închisori. Jilava gema de mulțimea legionarilor care-și mâncau sănătatea între zidurile umede, iar gazetele neatacau și mai vehement. Apăruseră o sumedenie de fițuici toate în slijba guvernului satrap, care le finanța. Se organizează conferințe la Fundație, la Dalles, peste tot,numai și numai ca Legiunea să fie prezentată în lumină falsă, crezurile noastre batjocorite și legionarii arătați ca niște desaxați și decavați ai societății.

Guvernul se sluja de tot ce-i putea pune la dispoziție statul: jandarmerie, catedră, poliție și presă, ca să ne scoată din sufletul țării.....să nu se mai facă politică! -Urlau toți. Să ne vedem de carte studenții. Tăranii de ogor, negustorii de comerț, etc. Politica s'o facă aceeași și aceeași pătură adusă de vânturi în casa noastră.

Cei care cunoșteau realitățile, trebuiau opriți. Aruncau în luptă tot, pentruca cei răsăriți din nădejdiile și puterea Neamului să n'ajungă pe pozițiile de unde să poată controla viața țării. Să n'aibă cine-i opri dela fărădelegi. Ar fi voit să rămână veșnic exploatare ai vieții și neștiinței mulțimilor românești.

Dar acum se schimbase ceva. Tara, Neamul voiau să-și construiască viața și viitorul după sufletul lor greu,de cinste. Voiau să-și aibă în casă icoana străveche a omeniei. Pe Dumnezeu îl voiau tată, nu procuror, așa cum le era prezentat de apostoli otrăviți în școlile masonizate.

Tara și Neamul se voiau stăpâni. Tara și Neamul își au apărători! Sunt legionarii! Este Căpitanul! Căpitanul și legionarii trebuiesc uciși. Consiliul și conciliabule secrete se țineau lanț. Ni se pregăta moastea.

In ziarul "Epoca", fiul marelui patriot Nicolae Filipescu, uitându-și tulpina din care a crescut, s'a năpustit pe noi,socotindu-se la adăpost sub um-

bra tatălui, scriind: "Povestea inelului fermecat". Articol plin de ură și minciună, puroia din gândurile lui toată iselia de care este capabil apostatul. Că pitanul nu era cruțat deloc. Si scria cam așa: "unde este tăria Gărzii de Fier? Unde este Codreanu? S'a făcut nevăzut. A fugit de răspundere. Cine-l mai crede de-acum. Doar să se ducă printre țărani din Sudul Basarabiei și să le spună că, datorită unui inel pe care-l poartă în deget, s'a putut face nevăzut; că el dispune de forțe miraculoase, etc.

Articolul apăruse în ziua de 28 Decembrie 1933. A doua zi, toate celelalte gazete l-au comentat și l-au tălmăcit prin aceeași prismă a intereselor iudeo-masono-guvernamentale.

Atâta fărădelege, atâta mișelie, ne ardea inimile se încrâncina carnea pe trupurile noastre lovite. Mândria, dreapta și sfânta mândrie legionară era la răspântie. N'am mai vrut ca istoria Neamului nostru să înregistreze și această rușine. S'a pus piciorul în prag,

- Măine, la ora 10, ne întâlnim la locul fixat. Bun?

- Bun, răspunserăm toți ceilalți trei și ne-am despărțit.

A doua zi, pe frigul aspru, cu căciula trasă peste urechi, mergeam la locul de întâlnire, lunecând pe trotuarul bulevardului Elisabeta. Pe scările Cerului militar mă întâlnesc cu Duru Belimace.

- Incotro?

- Trebuie neapărat să merg într'un loc. Se pare că așa primi o informație foarte prețioasă. Uite ce! Dă-mi căciula ta și tu iei pălăria. Vin și eu. Dacă întârzi cinci minute, nu vă alarmați; așteptați - mă vin neapărat.

Ne-am despărțit. Eu am intrat într'o lăptărie, de unde după o jumătate de ceas am plecat să-i întâlnesc. Ajuns n'am văzut pe nici unul. S'au făcut ceasurile douăsprezece și ei nicăieri. Nu știam ce să fac, ce să cred. Nu cumva Doru a căzut într'o cursă și acum or fi toți arestați?

S'a făcut ora unu. M'am dus la o casă, unde credeam că-i voi găsi. Aici mi s'a spus că Domnul Vlad (Niki) a venit pe la zece fără ceva, a luat un pachet și c'a plecat cu o mașină. Le-am pierdut urma! Nu i-am găsit nici prin restaurantele pe unde de obicei luau masa.

În restaurantul casei studențești, orchestra de studenți cânta un vals și perechile tinere lunceau pe parchetul înconjurat de mesele dela care priveau consumatorii.

De câte ori se deschidea ușa, îmi aruncam ochii într'acolo, cu speranța că va apare din valul aburilor reci măcar unul din cei căutați. După o zi de alergătură am crezut că poate va fi aici. De la un timp n'am mai avut răbdare să mai privesc ușa și încercam să număr stelele mai scilpitoare de deasupra casei, ce se vedea bine pe geam. O mașină de cheflii gălăgioși trecu prin dreptul ferestrei, lăsând în urmă zăpada spulberată. Muzica a încetat și vocile ridicate de vin și dans, se împleteau în vârcamul obișnuit localurilor de consumație.

Radioul agățat în perete deasupra barului începu în șlagăr la modă. Lumea asculta oarecum cucețrită de noutatea melodiei..... Si deodată aparatul ca și când l-ar fi gătit cineva, a tăcut. Abia au trecut câteva clipe și o voce tremurată anunță în-tretăiat;

- Astăzi, 29 Decembrie a.c., la orele 9 fără două minute seara, pe peronul gării Sinaia, presedintele consiliului a căzut victimă unui odios atentat. Corpul marelui dispărut a fost depus la palatul regal din Sinaia. Majestatea Sa Regele Carol II-lea a venit la căpătâiul ilustrului defunct. Asasinii n'au fost identificați. Se crede ca ar fi membrii ai fostei Gărzii de Fier.

Trăsnetul acestei vești i-a înlemnit pe cei din sală. Înmărmurit, mi-am uitat de mine. Nu mă mai gândeam unde mă găsesc. Așa! A murit!. Cine ne-o fi luat-o.

- Plata!

Am achitat consumația și, fără să mai aștept restul, din doi pași am fost afară, în stradă. După ieșirea mea, imediat a năvălit poliția în local și, cu revolverele în mână, au identificat pe cei din-lăuntru.

Incet, fără grabă, ca să nu dau cumva de bănuit patrulelor care circulau pe străzi, m'am dus acasă.

- Scoală! N'auzi? Scoală-te, că-i rău! E rău tare!

- Ce-i mătușă? Ce te-ai trezit cu noaptea în cap și nu mă laș să-mi termin somnul?

- Mai de păcatele noastre! Cu îți mai vine să dormi, când afară-i jeale mare? Nu știi nimic?

- Nu.

- Ce fel de om cu carte mai ești, dacă aștepți să-ți spun eu ce se petrece în țară și în lume.

- Hai, spune mătușă, ce s-a mai petrecut iară?

- Apăi, acuma-i rău! Rău tare. A murit Duca.

- Asta nu-i rău, mătușă.

- Ii rău, că n'o murit el singur.

- Cum, i-a murit și nevasta?

- Ttttt, lasă-mă, nu șegui cu mine, femeie bătrână. N'o murit singur că l'o omorât niște studenți. Of, Doamne!

- Când?

- Uite, acuma am auzit la radio, c'am fost la băcănă din colț și am auzit cum o murit! Si la radio o zis, că pe ăla de l'o împușcat pe Duca, l-ar chema Constantin ori Constantinescu. Nu știu chiar bine, că-s bătrână; da-i rău, tare rău.

Acum știu precis că a murit că Niki și-a făcut datoria.

Dau să mă scol, să mă îmbrac, dar, ca un jandarm gazda se repede la mine.

- Ce-ți trece prin cap? Unde vrei să mergi?

- În oraș! Nu m'ai sculat dumneata?

- Te-am sculat să-ți spun ce s'o petrecut, dar în oraș nu te las să mergi. Să nu mergi, că te omorâ, te împușcă.

- Cine? De ce să mă omoare?

- Nu mamă, nu! Să nu ieși din casă, că ești student și pe studenți îi închide și-i omoară.

- Mă duc numai să-mi cumpăr ziare.

- Nu te duce! Stai în casă, în pat, bolnav. Să te faci bolnav că-ți aduc eu ziare. Uite plec, dar da că cutezi să ieși, să ști că mă așez în mijlocul străzii și strig! Hoții! Pe viața mea, c'o fac.

Nu era de glumit cu baba. M'am conformat ordine lor și am tras plapoma peste mine.

Toate ziarele apăruseră în chenar negru. Pe prima pagină, în mijloc, Duca ședea întins, acoperit de flori.

Așa! Acum te-ai împăcat cu Garda de Fier, Dumnezeu să te ierte!

Am răbdat o zi, două, dar mai mult n'am putut. Într-o noapte, după ce s'au culcat gazdele, am sărit pe fereastră și m'am dus în oraș la un prieten. Ingrozit, mi-a spus:

- Cară-te de-aici! Nu mai vreau să știu de tine. Imi pare rău că te-am cunoscut. Du-te unde te i duce, că de-acum Garda îi moartă. Codreanu a fost prins și împușcat. E expus la morgă!

- E unde ști?

- L-am văzut eu cu ochii mei.

Copleșit de amar și huiduit de prieten, am ieșit în stradă. Unde să mă duc! Am luat-o orbește pe străzi. Fie ce-o fi. Căpitanul mort? Doamne ferește! Apără-ne, Doamne, țară și neamul. Apără-le, Doamne, dacă noi nu suntem vrednici. M'a cuprind un plâns.....

Mai era până'n ziua, când am ajuns acasă, baba m'a simțit dar n-a zis nimic până dimineața, când, dându-mi ceaiul, mi-a spus plângând:

- Domnule! Sufletul meu, nu mai ieși. Nu mai merge în oraș, că te prăpădesc tâlharii și pe dumneata. Pe Codreanu l'o împușcat și se spune că foarte mulți tineri au fost omorâți odată cu eș.

Tremurau toți mușchii pe mine de grije. Să fi murit, într'adevăr, Căpitanul! Cum să știu? Dacă a murit el, de ce să mă mai păzesc de moarte? Vreau să știu adevărul. Mă duc să văd! Mă duc la morgă.

- Mătușă dăm niște haine rele, care'or fi mai rele.

- Ce vrei cu ele?

- Lasă-mă'n pâne. Ai ori n'ai.

- Dragul mării, eu n'am. Ba.....Stai, îmi zise repede, înseninată. Aici șade un oltean, care vin de gaz. Dacă ți-or place le'mbraci și faci ce ști. La repezeală am fost îmbrăcat și cobilița cu două bidoane pe umeri m'a făcut oltean din cap până'n picioare.

- Gaaaz, gaaaz, hai cu gazul, am ieșit și, repede pășind mărunț ca oltenii sub povară, a fost la morgă.

Am intrat. Morți peste tot: Tăiați de tren, înecați, sinuciși, dar nici urmă de Căpitan. Încă odată, am trecut morții în revistă.....Nimic. Mi s'a luat piatra de pe inimă și am ieșit.

Fluerând, ca un negustor care a făcut o afacere bună, m'am învârtit prin centrul orașului.

Pășind olteneste, am luat-o pe lângă "Tinerimea Română" și, după ce mi-am luat un ziar, m'am îndreptat în josul cheiului, liniștit și increzător în steaua Legiunii.

Rezemat de barele ce străjuiau Dâmbovița, desfac ziarul.

...S'au descoperit și ceilalți asasini..... Dorul Belimace și Ioan Caranica. Poliția este pe urmele celorlalți complici.

Pe pagina treia, mare, cu mâinile legate la spate, pe sub paltonul ce-i era așezat pe umeri, fotografia lui Niki. Cu capul în sus, părul răvășit și cu ochii vii, comandantul legionar mă privea bărbătește. Am sărutat chipul scump și o lacrimă de mândră bucurie a picurat pe chipul eroului.

Seara am ieșit din nou, dar îmbrăcat în hainele mele. Intr'o bodegă am întâlnit câțiva studenți macedoneni fericiți de vitejia lui Iancu și a lui Doru, dar zdrobiți de moartea lui Sterie Ciumetti.

Ciumetti, Vasile Marin și Ion Moța au fost eliberați din Jilava chiar în ziua de 20 Decembrie.

Abia ajuns acasă, Ciumetti s'a pomenit cu poliția. L-au întrebat unde este Căpitanul. N'a spus deși știa. L-au amenințat cu moartea. Ciumetti a tăcut. L-au izbit peste gură scoțându-i dinții dar n'au obținut trădarea. A fost dus la lacul Fundeni, unde i s'au descărcat în ceafă șapte gloanțe de pistol, Ciumetti a acceptat moartea, a murit el, ca să trăiască Căpitanul. Dârzul Ciumetti a salvat și el Legiunea.

Trebuia să ajutăm pe cei închiși, să ne interesăm de familiile lor, să ne întâlnim -cei rămași nearestați- în fiecare zi, să lucrăm ordonat, după un plan precis, așa că nu mai puteam rămâne la gazda mea bună din Bellu. M'am mutat în Buzești, la un consătean al meu: Andronic Mașca. Era bine la el, avea omul o spălătorie chimică și în prăvălia lui era un neconținut dute-vino. Minunat prilej de a mă găsi camarazii, neobservați de ochiul polițienesc. Legăturile s'au luat. Stiam cine sunt arestați, ce le fac familiile, știam câte cava și despre cei din provincie. Căpitanul era viu, teafăr și trimetea vorbă să fim tari, cu nădejde în Dumnezeu. Prin cineva, ni s'a trimis un bilețel în care Căpitanul ne scrisese sus capul, legionari! Eu nu sunt la morgă.

Natural, ziarele ne blestemau, telegramele dirijate de guvern, umpleau paginile gazetelor cu proteste, cu jurăminte de răzbunare, cu desolidarizările celor care n'au fost nici când legionari. Jandarmii stingeau în bătae pe țărani; preoți și învățători scoși din posturi. Urgia era în creștere.

Comuniștii camuflați în Sărindar făceau spume la gură strigând să fim uciși până la unul. "Cuvântul Liber", gazeta săptămânală net comunistă, îl plângea pe Duca. Era normal, domniile comuniste erau disperate, li se ciuntise mâna. Cea mai bună armă a lor, Duca, a fost distrus. Acum sbierau, sbătându-se ca peștele pe uscat, Li s'a arătat, că peste drepturile românești nu se mai poate trece oricum.

În tiparnița ziarului "Curentul", s'a născut o fițuică de un leu "Înainte", care se trudea, îngrijo-

rata nevoie mare de viitorul țării și soarta tineretului, să creeze un nou curent naționalist, în care să se încadreze tineretul trădat - ziceau ei - de conducători. Cereau desolidarizarea tuturor de Gardă, înlăturarea Căpitanului, alungarea lui Moța și a echipei văcăreștene. Ne cereau să ne vindem capul, ca, văduviți de creerii Mișcării, să ne poată manevra după placul, și poftele lor. Dar, ca întotdeauna dela răsărirea Mișcării Legionare încoace, ademenirile, insinuările și amenințările au căzut la pământ. Din cetatea Gărzii nu s'a desprins nici o stâncă. Intactă, Garda privea înainte, așteptându-și vremea ei.

Au trecut zece zile dela moartea lui Duca, stam mereu în casă. Nu mă vizitau decât câțiva camarazi de încredere. Stiam doar ce-mi comunicau ei. Eram sătul de stat în casă și apoi și gazda mă cam întreba de ce nu prea ies. Sub formă de glumă, m'am îmbrăcat în portul țărănesc dela noi și așa, m'am dus într'o familie, care nu s'a arătat prea bucuroasă de vizită. Apoi în altă parte, cu mare grije. Intr'o seară m'am simțit urmărit. Pe după autobuz, m'am strecurat într'o stradă dosnică și cu pași întinși am intrat în prăvălia gazdei mele. Totuși în oraș trebuia să ies. Imi fixase cineva o întâlnire.

Era Duminecă și încă de dimineață m'am arătat dormic să merg la cârciumă unde se aduna ardelenii să facă horă. Ziceam că vreau să-i văd pe cei veniți în București din satul meu.

- Lucreție vrei să mergi cu mine la joc? - îi zic servitoarei.

- Cum să nu, domnișorule! Așteaptă-mă, mă dus să mă schimb în haine de sărbătoare.

Imbrăcați amândoi în costume țărănești, ținând de o batistă cum fac tinerii pe la noi, când se duc la târg, la fotograf, am plecat. Pe drum Lucreția mă-a spus o sumedenie de povești și mă întreba mereu: Ce te-o ajuns, domnișorule de te îmbraci în haine de ale noastre? I-am răspuns ceva și așa am ajuns la o cofetărie. Aici era locul de întâlnire cu cama-

radul care mă aștepta la o masă.

Lucreția se uita speriată la mulțimea prăjiturilor și înfuleca pe nerăsuflăte din vrafal de dulciuri ce i-a fost așezat în față; lăsându-ne pe noi să ne spunem ce avem de spus.

Braț la braț mergeam răsând pe Buzești când, în dreptul unei porți, o mașină ce voia să întoarcă, era să ne lovească. Fata a scos un țipăt ascuțit, spre hazul șoferului căruia i-am spus ceva, rugându-l să evite astfel de incidente. Ti-ai găsit cu cine să vorbești. Domnul șofer nu s'a sfit de niște țărani și m'am pomenit cu o ploacă de înjurături grosolane. Mi-am uitat cine sunt și ducându-mă spre el, pe geamul deschis al mașinii i-am tras un pumn în falcă. Lovit, a tăcut și s'a văzut de drum, dar un agent polițienesc, care sta într'un colț, văzând scena m'a întrebat ce s'a întâmplat. I-am spus. S'a mulțumit. Inșă, intrigat de curajul unui țăran, m'am fixat și s'a ținut pe urma mea.

Dimineața casa era pusă sub observație. Ieșind în oraș seara pe la ora 6, în strada Stirbei Vodă, un ofițer de jandarmi însoțit de trei soldați jandamești, și un civil, legitimându-mă, m'au declarat arestat și m'au dus la prefectura poliției.

Obişnuit cu închisoarea, mi-am ocupat un loc în tr'un colț, și, ca la mine acasă am început să citec mai departe din cartea japonezului.

Becul spânzurat în mijlocul plafonului așezat pe șine grele răspânda destulă lumină ca să pot nu măra păduchii ce se plimbau pe gulerul soios al șoferului vlășcean. Domnul Libraru, mare iubitor de libertate, se plimba neîmpăcat, bocănind în ciment. Cel cu curele de moară sforăia, dormind cu haina de piele scorojită trasă peste cap.

S'aude vorbă. Mai aproape, se disting și vocile; sunt Nicadorii. S'a ridicat ședința și acum sunt aduși în celula lor. Răsând și glumind, bravii camarazi se întorceau dela judecată ca dela nuntă și intrau în celula rece, vioși, ca la un loc de întâlnire dragă.

Zăvorul ușii a căzut, țiuind în ciment și lacătul și-a ridicat colțul, lăsând liberă intrarea în casa fără soare.

- Ei, ce spui Dorule?

- Ce să spun? Eu nu spun nimic acum. Să-mi aprind o țigare întâi și apoi om vedea.

- Măi fraților! Măine vine Vaida. Să-l vedem, nu cumva citește și el din "Cărticica Sefului de Cuib?" Vorbi Iancu Caranica.

- Vivat măi, Trăiască Legiunea și Căpitanul, chiui eu, să le dau de știre că mă găsesc acolo.

- Trăiască Legiunea și Căpitanul! Ce faci puștule?

- Stau la răcoare.

- Ești singur?

- Nu, mai sunt încă trei, printre care și domnul Libraru.

- Cine, mă? Rebreanu? Ce caută acolo?

- Nu Rebreanu, ci Li-bra-ru! Un librar fără cărți.

- Cum vă împăcați?

- Bine. Eu, ca și el, nu cred că-i comunist.

- Aha, suntem lămuriiți.

- Măi, ai cu ce te înveli, îmi strigă Dorul.

- Mă învelesc cu pardesiul.

Intre ei și mine mai era o cameră de arest, ocupată de o jidancă comunistă care cânta încet un cântec rusesc. Eram curios s'o văd. M'am urcat pe geam, de-acolo dintr'o șăritură, m'am încheștat de ochiurile de sârmă, și m'am uitat în arestul ei. Avea rogojini întinse pe ciment, lângă perete o saltea de lână îmbrăcată în cearceafuri albe și o pernă mare, pe care era întinsă o plapomă roz. Arestata cânta și fuma. După ce m'am dat jos mi-a cerut un chibrit. I-am trimis o cutie întreagă prin caporalul de schimb.

- Domnule, îmi șopti caporalul, după ce s'a întors.

- Da.

- Damii Nicadori, zăc să te duci la ei.

- Cum să mă duc?

- Te duc eu mai târziu, nu te culca.

- După ce s'a schimbat santinela, caporalul a venit la vizetă și m'a chemat.

- Dumneata vino cu mine sus, la instrucție.

- M'am luat după el și, ca un gușter, m'am strecurat în celula Nicadorilor. Ne-am îmbrățișat. Doru mi-a dat o țigară de foi, Iancu o prăjitură, iar frațele Nuki a desfumat o sticlă de vin negru.

- Dumnezeu să-l ierte! Inchinai eu.

- Să-l ierte Dumnezeu, îmi răspunseră ceilalți.

- Ei, fraților cum a fost?

- De, nu chiar ca în romane, ori ca în filme. A fost ceva mai greu.

- Hai să mai bem un pahar, să meargă povestea mai bine.

- Domne-ajută!

- Trăiască Legiunea!

- În ziua când urma să ne întâlnim, după cum ne înțeleseserăm, începu Niki, de dimineață, pe la ora 9, aud că Duca merge la Sinaia. Așadar era exclusă posibilitatea de a-l prinde în București. Având această informație, ce s'a dovedit a fi adevărată, trebuia să vă caut să vă anunț. Si asta, ura-două, că trenul pleca la ora zece dimineața. Am fugit acasă la Doru. Aici mi s'a spus că a plecat. Norocul meu a fost că știau unde s'a dus.....și fuga după el. L-am găsit, exact când se pregătea să se ducă la locul de întâlnire. Impreună, ne-am dus la Iancu. Tocmai era gata de plecare. Mai aveam douăzeci de minute. Te-am căutat dar după cum știi, la aceea oră nu erai acasă. Am plecat la gară, ne-am scos bilete și în goană nebună am ajuns la Chitila cu două minute înainte de sosirea trenului. Aici ne-am urcat într'un vagon și ne-am amestecat într'un grup de ski-ori. Erau numai femei șibeizadele simandicoase. O doamnă între două vârste se uita lung la mine, după câteva clipe mă întrebă.

- Dumneavoastră mergeți la munte să skiați?

- Da, doamnă, mergem la munte. Nu mă simțeam tocmai în larg.

- Dar fără skyuri?

- Să vedeți, noi mergem la Brașov unde avem toate cele necesare sportului de iarnă. Dar, dacă nu sunt prea indiscret, dumneavoastră tot la Brașov?

- Nu, noi mergem la Sinaia.

- Sinaia? Minunat loc pentru skiat, îi răspund eu neștiind ce să mai fac, ca să mă lase în pace, în timp ce Doru abia își mai ținea răsul și Iancu grav ca un filosof răsfoia o revistă nemțească.

Trenul mergea ca vântul, și pe lângă fereastra vagonului nostru roiul fulgilor de zăpadă se alegea ca fluturii pe luncă. Doamna torăia înainte și vorbea cu voce stridentă, atrăgând toate privirile asupra noastră. Ca să ne salveze, Doru își exprimă dorința de a merge la vagonul restaurant, să ia un ceai, invitând-o și pe doamna care ni se băgase în suflet.

- Vagonul restaurant e ocupat, răspunse doamna.

- Nu se mai găsesc nici măcar două locuri?

- Ba cred c'ar fi mai multe, dar se găsește acolo domnul prim-ministru cu alți membrii din guvern.

- Da? Dar până la Brașov nu-i prea mult.

- Nu-i nevoie să așteptați până la Brașov, fiindcă în gara Sinaia vagonul ministerial, cu primul ministru și ceilalți miniștri rămâne.

După cum vezi, puștule, inoportuna doamnă ne-a dat destule lămuriri și ne-a asigurat că vagonul domnului prim-ministru rămâne la Sinaia.

- Ba, ți-a mai spus și cine-l însoțește pe premier.

- Cu domnul Duca se mai află și domnul Dinu Brătianu, dr. Costinescu, ministrul sănătății, mai mulți deputați și domnul Polizu-Micșunești, cumnatul domnului prim-ministru, continuă Doru imitând-o pe doamna din tren.

S'apropia Sinaia. Am luat hotărârea pe loc. Il rad când coboară din tren. Sub pretext că vrem să facem loc celor care coborau la Sinaia, am trecut în alt vagon, luându-ne rămas bun de la doamna gură-livă. Am scos capul pe fereastră și m'am uitat în

urmă. La o cotitură am putut vedea vagonul căutat; era al cincilea. Doru și Iancu și-au primit consemnele, iar eu am trecut din vagon în vagon până lângă cel cu pricina.

Trenul s'a oprit. Sinaia. Pe peron lume puțină și în față un grup de liberali cu steag. S'aude forfoțea. Își face apariția Duca de braț cu Dinu Brătianu. Nu se poate face nimic. Jos pe peron după, ce i-a salutat pe cei ce-l așteptaseră, Duca a fost încadrat de un grup de prieteni. Eu vroiam să trag numai în el și, dacă aș fi tras, era imposibil să nu lovesc și pe alții. Mi-a scăpat s'a dus în drumul lui.

Eram hotărât și nu voiam să-mi mai scape de aici. A făcut atâta răunțării și nouă, și-acum să-l las, când sunt aproape de el? Să-l las să-și pună în aplicare tot planul adus din Paris, să-l las, ca jidanii să se simtă ca la ei acasă și copiii noștri să rămână roși de foame și de boală? Nu! Ori îl prind aici, ori m'nfund în mănăstire, unde să mă rog până ce se va ivi un altul mai harnic care să spele rușinea căzută pe obrazul Neamului nostru. Hai cu mine! Le strig lui Doru și Iancu, și am intrat în restaurantul gării. Am luat câte un ceai fierbinte și am făcut un plan amănunțit. Ne-am înțeles, și după ce ne-am informat când pleacă ultimul tren spre București, am făcut o plimbare pe văile înzăpezite timp de două ore.

Doru s'a dus în gară și, ca unul ce nu mai văzuse vagoane ministeriale, întrebă pe un funcționar.

- Domnule, ce fel de vagon e ăla așa frumos?

- Vagon de miniștri.

- De miniștri? Si stă tot mereu aici la dumneavoastră?

- Asta stă până diseară la ora 9 și apoi se duce înapoi la București, de unde a venit.

- Așa? Tare-i frumos. Da-i scump un bilet pentru vagonul ăsta?

- Nu. Miniștrii merg fără bani.

- Numai miniștrii?

- Numai ei, că ei n'au bani, zise funcționarul,

și se îndepărta, răsând de neștiința lui Doru.

- Am luat masa, apoi ne-am dus la cinematograful. Se juca un film cu subiect american din războiul succesiv. M'am simțit foarte. La ora opt jumătate m'am prezentat la casa de bilete și mi-am cumpărat un bilet clasa I-a pentru București. După câteva minute, a făcut la fel și Doru. Apoi și Iancu. Am intrat în restaurantul gării.

Deodată, agitație pe peron. M'am uitat pe gem. Duca sosise însoțit de dr. Constantinescu și încă cinci cizpriezece - douăzeci de inși. Peronul era înțesat de agenți, comisari de poliție și câțiva jandarmi. Am ieșit.

Doru s'a așezat într'un colț, citind tabloul cu mersul trenurilor, Iancu în stânga răsfoind aceeași revistă germană și eu m'am dus ață la Duca. I-am pus mâna pe umăr.

- Dumneata ești primul ministru?

S'a făcut pământiu la față, n'a mai putut scoate o vorbă și, frângându-și gâtul, și-a dus capul spre piept. Într'oc clipită s'a întins la pământ. Mi-am văzut de drum.

După o secundă de uluială, treziți, poliția și suita politică s'au luat după mine. M'am întors și când am văzut țeava pistolului au rupt-o la fugă. Tinta ajunsă, am aruncat arma, și i-am așteptat, cu mâinile goale. Atunci s'au repezit pe mine. Mi-am simțit capul zdrobit. Am auzit cum a trosnit. Apoi o bubuitură de tunet și n'am mai știut nimic.

- M'am trezit într'oc cameră la comisariatul gării, cu fața la perete și cu mâinile legate la spate. Nu vedeam bine peste ochi prinsese coajă sângele încheșat și în gură par'că aș fi avut un căluș. După ce mi-am revenit, la câteva minute, a intrat un locotenent de vânători și întorcându-mă cu fața la el mi-a spus:

- Acum ești sub paza mea și nu ți se va mai întâmpla nimic. N'am să permit nimănui să intre peste dumneata.

Mi-a slobozit mâinile umflate de lanțul ce

curmase în carne și după ce mi-a spălat fața în sângele rănit, cu o batistă de-a lui, mi-a scos sângele încheșat din gură. Apoi a trimis un soldat la restaurant după o sticlă de coniac și nu m'a lăsat până ce nu l-am băut de jumătate.

- Așa! Fi fără grije. Fi ca un stejar, că doar îi porți verdele! Mă încuraja ofițerul, mângâindu-mi obrazii plesniți de lovituri.

Aveam nevoie de aer. Mă sufocam. A văzut și a deschis geamul. Norii de frig năvăliți în cameră cădeau peste obrazii aprinși și peste capul greu, făcându-mi mult bine.

Locotenentul a ieșit, lăsând ordin soldaților de pază să nu intre nimeni peste mine. Abia s'a dus și la geam își făcu apariția un ins elegant, eare a scos pistolul, a ochit și a tras. Am simțit o sguștură. Ochitorul a fugit. Disperat, a venit ofițerul. M'a văzut în picioare și i s'a luminat fața. M'a cercetat, umărul paltonului a fost găurit de un glonte ce s'a înfipt în perete, unde a lăsat o urmă. Mi-a deslegat mâinile și m'a cercetat cu amănunțime. N'am fost lovit.

M'am așezat lângă soba caldă și mă gândeam la soarta celorlalți doi. Pe când îmi pipăiam vânătaia ochilor intrară în cameră doi inși. Eu am rămas deghiață. Unul din ei era exact Duca. Imi venea să mă strâng de gât, când am văzut că nu l-am trimis pe lumea cealaltă.

- Dumneata ești din Garda de Fier? Mă întrebă el

- Da.

- Ești student?

- Sunt Licențiat al Academiei Comerciale din București.

- Dece ai tras cu pistolul?

- Ca să-l pedepsesc pe cel ce făcea jocul iudeo-masoneriei.

- Ai omorât pe prim-ministrul țării. Nu-ți pare rău?

- Nu. Mi-am făcut datoria față de Neamul meu omorât! I-am răspuns fericit, când am auzit din gu-

ra presupusului Duca, că-mi realizasem misiunea.

- Tineret, Tineret..... a mai zis semenul răposatului și s'a dus.

Ofițerul de vânători râdea cu hohote și-mi spunea:

- L-ai văzut? Duca întreg. E liberal și tare-i amarît. Gine știe ce combinații i s'au spulberat. E un mare exploatator de păduri. Toți munții ăștia sunt ai lui și nu peste mult dacă nu intervine vră o minune, codrii vor dispărea și va rămâne numai piatră seacă, pe care se vor cățăra, lihnite de foame, ca prele râioase.

- Cine a fost cel care a tras pe fereastră?

- Polizu-Micșunești, mare sportman, moșier și cumnat al lui Duca.

Spre ziuă a venit o mașină de polițiști și m'au dus la Ploești. Acolo, la chestură, am dat peste Doru, care fusese arstat în tren, la câteva ceasuri după ce mi-a salvat mie viața intervenind cu petarda de care s'au speriat cei ce voiau să mă omoare și căreia eu i-am auzit tunetul puternic. Era zdrobit în bățai, dar când m'a văzut și-a adunat toate puterile, și m'a privit împărătește.

Dela chestură ne-au dus în beciul Tribunalului unde au început cercetările, făcute nu de justiție ci de liberalii locali. Aici a reînceput calvarul și mai cumplit.

La ordinul lui Crețoiu și al lui Nicolaescu, șefi în partidul liberal din Prahova, s'au adus unelte de schingiuire. M'au legat pe o mașină de întins și au învârtit de o roată până ce mi-au pârâit toate oasele. Simțeam cum mi se desnodau încheeturile, și mă durea amarnic. Aș fi vrut să mor, dar nu știu de unde curgea atâta viață în trupu-mi numai rană. A trecut apoi la rând Doru, iar pe mine m'au agățat de un scripete și m'au ridicat până'n plafon, de unde mi-au dat drumul, isbindu-mă cu șalole și ceafă de ciment, în timp ce domnii: Bondoc, prefectul județului, Arghiropol, Bejan deputat liberal, Lulu Serban, chestorul poliției și alții fumau liniștiți.

După ce m'au stropit cu nenumărate găleți de apă, au adus o nicovală și mai multe ciocane, din care au luat fiecare ins câte unul și au început să mă lovească peste genunchi, peste coaste și peste oasele picioarelor.

Întărâtați că nu scot nici un geamăt măcar, mi-au întins mâinile pe nicovală și cu ciocanele au început pisarea degetelor. Durerea a trecut peste puterea mea de răbdare și am deschis gura să țip dar atunci mi-am adus aminte de morții noștri, de neamul obidit, și le-am strigat călăilor: Nu-mi pasă! Puteți să mă omorâți, dar nu uitați că în țară sunt mii și zeci de mii de legionari, care nu vă vor ierta nici în mormânt și nici copiii copiilor voștri nu vor putea trăi pe pământul românesc. Nu m'a mai durut nimic, ci dincontră, o stare de seninătate a pus stăpânire pe sufletul și pe conștiința mea.

Când m'am uitat la Doru, cu tot sângele ce-i gâlgăia din gură, din urechi și din ochi, era ca un brad peste creie trecuse furtuna; dârz și gata s'oaia dela început.

Am fost schingiuiți până seara, când călăii, oboșiți, au plecat, dându-le rând anchetatorilor. Dar aceștia văzând starca în care ne-au lăsat liberalii, au refuzat să facă instrucția. Au fost necesare intermențiile și amenințările potentatilor dela București, ca Ionescu Lungu, judecătorul de instrucție, să facă cercetările. După aproape două săptămâni de instrucție și para instrucție, am fost duși la Jilava. Intre timp, Iancu, mai norocos, s'a prezentat procurorului general, care l-a declarat arestat.

Ajunși la Jilava, fiecare în celulă separată, am fost aruncați pe ciment, desbrăcați, și cu rănilor sângerânde încă.

Dar aici, peste toate ordinele neomenști date de guvern, colonelul Izet și locot-col. Marinescu s'au purtat cu multă înțelegere și larg cavalcrism.

Nu știam nimic ce se petrece afară. Ne mângâiam cu cântecele noastre și, atunci când durerile ne lă-

sau răgaz, depănăm firul luptelor legionare. Intr'o seară, pe un întunec de peșteră, am făcut cântecul nostru, care printr'un soldat inimos a ajuns și la voi și l-ați botezat "Imnul Nicadorilor". Intr'adevăr noi am trecut prin moarte fără să murim și poate că de aceea ne-ați botezat.

Când ne-ați strigat prin noaptea gândurilor, glasul vostru a fost porumbelul nădejdelor împlinite: Căpitanul este bine și Garda merge înainte.

De atunci zilele s'au mai înseninat. Noaptea desnădejdelor se risipește și iată, zorile anunță soarele unei mari bătălii câștigate. Si acumce-o vrea Dumnezeu!

Firele de lumină subțire răsbite prin gratiile temniței se împleteau pe pereții murdari și sgomotul camioanelor zorite încercau să acopere ciritul rândunelilor cuibărite sub strașina temniței. Lumina becului electric își pierdea puterea sub tăria zilei ce se apropia. O goarnă dela Cazarma regimentului De Gardă Călare salută, cu glas de aramă, începutul de zi nouă. Nicadorii se întorc cu față spre răsărit și, făcându-și cruce, spun într'un șoptit lin: să fie într'un ceas bun.

Fericit și întărit în nădejdea legionară am trecut în celula mea. Am încercat să adorm, dar n'am reușit. Atâta furtună de întâmplări, atâta răbdare și putere de credință câtă mi-a fost dat să aud și să constat în această noapte, m'au strâns în crusta sufletului, lăsându-mă grăunte de țărână întunecat lângă masivul bătut de focul soarelui și biciuit de urganul furtunilor năprasnice.

Prin plafonul sprijinit de șine de fier, răsbat tropote și glasuri înfundate. Dupăitul pașilor se pierde în urcușul scârilor vechi de lemn. Sus, la etaj, începe sedința. Nicadorii au plecat.

Trântit pe spate, cu oștii sgâiți, în grindă de fier negru, în deapăn amintirile încercând să le leg de firul întâmplărilor ce vor mai veni.

Deșteptarea anunțată de plutonierul de serviciu a venit în celulele de jos, încărcate de un aer

apăsător și în inimile celor treziți din somn palide raze de speranță încercau să împrăstie negura îndoelilor. O stea întârziată licărea sfioasă în undele cerului sur. Rândunica de sub strașina Consiliului de Războiu își ciripea bucuria libertății rotindu-se prin dreptul geamului zăbreliț ușoară ca o inimă de copil, s'a așezat pe ieșitura zidului.

Sus, la etaj, s'au tropote și pași grăbiți. Gemetele ușii spălătorului răsbat până la noi. Nicadorii mi-au strigat urându-mi bună dimineața. Am ieșit pe coridor și m'am dus la vizeta celulei lor. Erau îmbrăcați în haine alese și de pe fețele lor radia încredere și hotărâre. De dincolo de celula lor răsbea glasul unui arestat stilist, care cânta plângător: "Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul! Să ne bucurăm și să ne veselim întru dansă."

A venit garda. Nicadorii au fost scoși din celulă și, încadrați între baionete, au fost duși sus, în sala de judecată.

S'au mai auzit pași grăbiți, apoi o liniște grea s'a coborât peste uriașa clădire. Singurătatea în care rămăsem, îmi vâjia în urechi și gândurile se trudeau să sfredolească în necunoscut. Așteptarea era mai grea decât toate lanțurile care ne-ar fi sugrumat cândva libertatea. Mă durca pieptul de dorul după mai bine și buzele-mi erau arse de așteptare. Care sus se va aduce cuțitul înjunghierii? Cine va fi mai tare? Lumina sa iadul? Dece nu pot ști cu o clipă mai devreme? Dar dece sunt grăbit? Eu și noi toți legionarii suntem la începutul bărbăției. O lacrimă mi-a fript colțul ochiului drept. Al cui sol este? Al bucuriei, ori al grelei dureri? N'am astâmpăr. Ceasul sta pe loc, și liniștea deasă doare. Printre zăbrele se vede cum soarele urcă dealul cerului. Soare nepăsător! Astăzi pentru cine ai răsărit? Si drumul dela geam la ușe era cale fără de sfârșit.

În inimă erau nori negri, nu mai vream nimic! Așteptam trăsnetul.

Soarele își vărsa toată lumina în arestul meu.

Scândurile patului își pierduseră duritatea. Razele spălaseră murdăria și cimentul părea tablă de fier reflectând lumină,

Astăzi e Joia Patimilor. In satul meu și în toate cătunele României, astăzi se fac pomeni pentru odihna sufletelor celor morți în dreapta credință. Prin cimitirile simple, în jurul bisericilor de lemn ridicate pe muchii de dealuri, lujerele lumânurilor de ceară pâlpaie lin, în aerul primăverii. Preoții bătrâni și începători strânși în brâul negru cădelnițeașă, împrăștiind miresme de tămâie peste înghenunchiații ce aduc străvechea jerffă. Clopotele ticăntă peste surpăturile văilor. Glasul de aramă urcă coastele, străbate pădurile încheate și apa ei lină se revarsă peste turmele împrăștiate pe coamele dealurilor înverzite.

În ograda noastră, astăzi e un dute-vino; uși trântite, apăsarea pașilor ce urcă și coboară scara de lemn din fața casei învelită cu pae, peste care mătasea mușchilor bătrâni a răsărit de mult. Rubedenii, copiii, bătrâni, din sat și sărăcimea de prin satele vecine stau înșirați în jurul meselor făcute din scânduri așezate pe pociumi bătute în pământul reavăn. Măncarea de post aburește din calele de lut risipite între colacii calzi de grâu curat, se închină cu pahare de vinars de prune, se zice un "Tatăl nostru", pentru odihna vechilor gazde; Vasile și Marta, care s'au mutat de mult la umbra bisericii de bârne cu clopote jelitoare.

Doamne, dac'ar trăi ei, cum ar fi? Ar mai putea duce și povara întemnițării mele sau s'ar ghemui mai cumplit. Dumnezeu știe cum e bine. I-a luat în ceasul nimerit. Dumnezeu să-i odihnească, Până când mă voi duce la ei, eu merg bărbătește pe drumul arătat de moșii și strămoșii mei. Tată aprig și mamă cu chip încununat de razele frumuseții, atunci când mă voi întâlni, vă voi spune: eu sunt legionar!

Un fluture cu aripile ochiuri colorate se izbea în geamul însoțit. Căuta libertatea. I-am desohis fcreastra și fapturna ușoară s'a legănat sficoasă în

albul zilei, pierzându-se peste coroana unui dud. Sunt singur. Tovarășii de arest au plecat cu o seară în urmă. Din nou simt vâjăitul liniștii.

Am împietrit în mijlocul celulei. Să sgâlțâia clădirea, plafonul vibra ca o strună întinsă. Credeam că s'a reîntors cutremurul. Vuiiau pereții. Pe geamul pe care s'a eliberat fluturile firav, accentele unui cântec legionar năvăleau furtunos. Strigătele și uralele se împleteau cu flăcările dorului aprins:

Iar de primejdii și vecini răi
Te-or apăra legionarii tăi
Se vor lupta ca Iancu și Mihai,
Pân'te-or preface'n dulce rai.

Se cânta un imn de vitejască nădejde. Se luau legăminte. Un cânte se jură. Legionarii se legau să continue lupta. Era cântec de biruință. Invingătorii cântau pentru primăvara Neamului.

Sus, juriul s'a pronunțat. Dreptatea a învins. Pașii răbufnesc pe scări în jos, au răsbit afară. Pe pavajul din fața Consiliului de Răsboiu, lumea se îmbrățișează, plânge și cântă. Studenți și studente, învârstați cu bătrâni și femei, înfiripează o horă. Cânta primăvara, vibrează inimile; bucuria victoriei e stăpână. Au venit Nicadorii.

- Spuneți-mi fraților! Spuneți-mi și mie.

- S'a dat sentința! Achitarea!

- Si voi!

- Si noi! Am fost achitați pe viață! Imi strigă Durul.

Marșul legionarilor vrânceni, cântat de sute de piepturi este întins valuri-valuri până în arestul nostru.

Ne-am repezit la geamuri, cu fruntea curmată în zăbrelele temniței și cu ochii aprinși de flacăra legionară, priveam șirurile de eliberați.

Gheorghe Leatu, cu desagii pe umărul stâng, își potrivea pasul, după mersul bătrânei lui mamă, care încerca să zăgăzuiască lacrimile bucuriei, apăsând colțul năframei peste ochii slăbiți. Profesorul Co

puzeanu încleștat între soție și fiică, este dus mai mult pe sus.

Domnul Ionel Moța cu copiii de mână, după câțiva pași se întoarce spre celula noastră și ne strigă: Trăiască Legiunea și Căpitanul! Inginerul Clime masiv ca un strei de cremene, ne trimite dragos tea și credința lui mare. Ca un patriarh bădia Ilie Gârneață își flutura barba și se amestecă în grupul celor ce cânta: "Tu Codrene ești nădejdea.Apare Căpitanul.Descărcarea trăsnetului de dragoste legionară cutremura imensa clădire. Brațele ridicate în salut bărbătesc i-au creiat baldachin și poartă de triumf.Inalt și ager, Căpitanul Garzii de Fier,s'a'ntors scurt spre ferestrele noastre și, ca un umol soldat al credinței izbăvitoare de neam, i-a salutat pe Nicadori. Vitejii care au pus picioarul în prag atunci când neamul era să se rostogolească în prăpastie, cântau și cu ei toată suflarea legionară:

Căci pentr'o brazdă de pământ,
Părinți și oseminte,
Si dincolo chiar de mormânt,
Vom merge tot înainte.

....In stradă la poartă, o mare de capete. Pădure fermecată răsărită din pământ, brațele se ridică salutând soarele și victoria.

Valurile Dunării legionare se îndepărtează, se aud tot mai încet. Frânturi venite pe aripi de boare primăvăratecă bat în geamuri,unde stau fără teamă Nicadorii.

Soarele coborât din crucea înaltului, alunecă pe luciul senin și se îndreaptă spre sfârșitul zilei. Umbrele cresc,se înșiră dealungul zidurilor,aleargă după căruțele grăbite, se încurcă în picioarele călătorilor și apăsând în gratiile temniței, desemnează pe cimentul celulelor semnul Garzii de Fier.

Soldatul ce face de pază pe sala arestului bate în vizetă și mă cheamă afară. Ajuns în coridor,mi-a șoptit: dacă vrei,te poți duce la Nicadori.

Din două sărituri am fost la ei, Iși adunau cele câteva lucruri cărți, ziare și o colecție de reviste legionare "Axa"; se pregăteau de plecare. Li s'a comunicat că vor fi transportați la Jilava.

Cât am stat cu ei de vorbă s'au arătat nespuse de fericiți de modul cum a decurs procesul și de strălucirea victorie obținute. Ii invidiam și-mi era necaz că nu puteam fi ca ei,

Caranica și Dorul Belimace și-au încheiat poziția cu rugămintea de a li se face și lor onoarea acordându-li-se aceeași condamnare care va fi hărăzită bravului Nicolae Constantinescu. "Impreună am plecat hotărâți să murim,împreună vrem să viețuim în noaptea ocnei! Nu ne despărțiți,fiindcă noi ne-am legat toți trei să mergem uniți pe drumul jertfei totale, pe drumul care trece peste viață și peste moarte".

După ce li s'a făcut cunoscută sentința de condamnare, Nicadorii au mulțumit consiliului de judecată. Iar Nicolae Constantinescu a mulțumit în special Juriului, care s'a obosit cercetând amănunțit, până ce s'au convins și au declarat în fața procurorului,acuzăților și a întregii asistențe, că: răposatul I.G.Duca,fost președinte al consiliului de miniștri, a fost lovit în față. Nu așa cum încercau liberaliiși presa iudaică să convingă lumea,că Nicolae Constantinescu ar fi tras pe la spate. "Acuzatul Nicolae Constantinescu s'a dus în fața primului ministru I.G.Duca, i-a pus mâna pe umăr și i-a spus "Garda de Fier trăeste și își pedepsește călăii,apoi a tras".

În celulă se face tot mai întunec. Printre gratii se văd în stradă felinarele aprinse. Se aude șgomotul uni motor, apoi fâșăitul roților de cauciuc pe cimentul uscat. Nu departe în stânga geamului nostru a oprit. E duba.O cunoștem toți.Toți am fost în ea. Pe toți ne-a cărat această cutie cu miroso de criptă.

Am ieșit, chemat de acelaș caporal de schimb și am intrat în temnița mea. După câteva minute aud

zornăit de lanțuri, vorbe frânte. S'a deschis ușa la Nicadori! Se aude izbituri de ciocan. Nicadorii sunt puși în lanțuri. Ciocanul izbește în nituri, lanțurile sunt ferecate și nocovala țipă în întunerecul gangului, trist, ca o pasăre de cimitir.

- Gata! Plecăm! e aude o voce.

- Mi-a înghețat inima. Nicadorii pleacă. Pe mine nu mă iau. A bătut în vizetă. Un ofițer mi-a deschis și am ieșit pe sala. Prin dreptul meu treceau câțiva soldați cu bagajele Nicadorilor. După câteva minute au ieșit în lanțuși Nicadorii. Mi-au dat la crimile. Ei râdeau.

- Vin și eu cu voi.

- Acum nu se poate.

- Cu cine fac Paștele?

- Cu Dumnezeu și cu Legiunea! Îmi zise Niki, și m'a îmbrățișat strângându-mă de umeri, atât cât îi îngăduiau lanțurile.

- Cu bine mi-au zis pe rând Ianou și Doru.

S'au dus. M'am uitat după ei până ce s'au pierdut în negrul gangului pustiu.

Cu obrajii lipti de drugii gratiilor, priveam duba care-i aștepta cu ușa deschisă.

Iată-i totii trei în lanțuși. Si-au făcut cruce și acum cântă:

Nu ne'nspăimântă niciun chin

Putem să și murim.

S'au întors spre fereastra mea și, stâlpi de foc, mi-au strigat: Trăiască Legiunea și Căpitanul!

Duba și-a'noleștat colții peste ei și a svâcnit în întunerec.

MERGEM ÎN BASARABIA

MERGEM ÎN BASARABIA

Vara era coaptă bine. Secerișul era terminat și de pe coștișile dealurilor carele încărcate coborau scârțâind sub povara snopilor rodiți din plin. Pe drumul bătut colbul se ridica nori, în urma căruțelor grăbite. Căldura își juca undele peste brazdele răsturnate deacurmezișul delnițelor de fânat. Peste tot stăpână truda zilci de vară.

Eram cu sluga la coasă lângă Fântâna Glodului, unde ne rămaseră, netăiate, din ajun, câteva postăi bune.

Iarba moale se culca sub ascuțișul coasei silindu-mă să dau de două ori în acelaș loc. Mai erau și mușuroaiele hârciogilor care-mi sedeau în drum, făcându-mă numai o apă. Era greu și soarele turma găleți de foc peste mine. M'am așezat la umbra unci sălci scorboroase să-mi trag sufletul și să mă răcoresc din ulciorul de pământ. Fumul țigării, slobozit ușor pe nări, se pierdea între frunzele crengilor spânzurate deasupra-mi.

- Bună hodină gazdă cinstită!

- Mulțam Dumitale! Ii răspund omului care se apropia de mine, pășind peste brazde.

- Greu?

- Nu-i ușor!

S'a așezat lângă mine.

- Am fost la târg, inceptu omul, și-am dat și pe la domnul Amos. Mi-o dat în poruncă un fecior, care era îmbrăcat în haine românești mi se pare că l-ar chema Matei, ca să-ți dau cartea asta!

Din șerparul lat, ce-i cuprindea mijlocul, a scos

un plic îndoit și mi l-a întină.

- Mulțam, bade Gheorghe.

- N'o fost cu osteneală și n'ai dice îmi mulțăm. Nu știu ce zice în carte, Da, eu gândesc că între oameni de omenie n'au loc decât vorbe alese. S'a ridicat și, agale, a intrat în brâul de cucuruz, care încingea fânoșele satului.

Camaradul Matei îmi scria să merg în grabă la Luduș. "Vină c'au sosit cămășile verzi, să-ți alegi și dumneata și apoi să mai stăm de vorbă pentru a pregăti cele necesare unui drum lung pe care l-a ordonat Căpitanul. Vom face un marș în Basarabia."

Zorii zilei următoare m'au prins pe cărarea întinsă pe țărmul Mureșului, prin trifoiștea baronului din Gheja. Primele raze de soare îmi ploau umerii când treceam podul de fier, la intrarea în oraș.

Căpitanul proiectase un marș în Basarabia, în Basarabia noastră, care clocăia de jidănime, și unde agenții comuniști în solda Moscovei lucrau în voie, nestânjenți de nimeni. Autoritățile inconștiente și statul complice prin lipsa de măsuri, ofereau comunismului, pe tipsia intereselor meschine, capul sfintei credințe, strămoșești, ca să creieze vad de trecere iudaismului spre inima țării românești.

Căpitanul a hotărât ca legionarii să oprească această mișelie. Si a ordonat tuturor legionarilor să se alinieze, în front pe Nistru, dând următorul ordin de marș:

Camarazi,

"1. Mergem să trecem Prutul în sunetul vechiului imn al unirii românești "Hai să dăm mână cu mână, cei cu inima română".

Mergem să facem o vizită satelor dintre Prut și Nistru, să le ducem cântecele noastre și să legăm frăție de legionari cu urmașii lui Stefan cel Mare și Sfânt.

2. Durata marșului, o lungă.

3. Formație pe șapte coloane puternice, la interval de 20 km.

4. Trecerea Prutului prin șapte puncte. Coloana

din dreapta cu direcția și obiectivul de atins: cetaatea mare, coloana din stânga, direcția și obiectivul Tighina.

5. Modul de înaintare, marșul pe jos dela Prut până la Nistru.

6. Data plecării, 20 Iulie, dimineața. Trecera Prutului, la ora ce se va anunța....

La început, guvernul n'a zis nici da, nici ba, Domnul Vaida, care era pe vremea aceea ministru de Interne, i-a cerut Căpitanului o listă cu numele celor care urmau să conducă marșul în Basarabia. Căpitanul i-a dat-o.

- Bine, domnule Codreanu, cu acești oameni vrei Dumneata să oprești propaganda comunistă? Văd aici, trei-patru avocați, câteva zeci de studenți și restul muncitori învrăstați cu țărani și elevi de liceu. Aprob marșul, dar sorții de izbândă, pe care i-ai avea nu-i văd.

- Domnule ministru, dacă numai acești oameni simt și văd pericolul comunist, cu ei încep. Dați-mi dumneavoastră, câțiva savanți, câțiva minștri și câteva capete mai proeminente din viața publică românească și v'asigur că ncurând comunismul nu va mai fi o problemă, nici în Basarabia și nici în alt colț de țară. Dealtfel, sunt ferm convins, că după acest marș vor intra în rândurile noastre și figuri care să vă liniștească și pe dumneavoastră în ce privește sorții noștri de izbândă.

Eram gata de drum, cu rani[†] a în spinare, pe peronul gării Luduș. Așteptam trenul în care erau alte echipe de legionari, să ne îndreptăm spre punctul fixat, Galați.

Cinci minute înaintea sosirii trenului, apare găfâind, cu fața leocarcă de sudoare, șeful secției de jandarmi și se îndreaptă spre grupul nostru.

- Domnilor, ni se adresează el, guvernul a interzis plecarea Dumneavoastră în Basarabia. Vă rog să vă împrăștiati.

Spre necazul jandarmului am rămas pe loc și așteptam trenul ce ne-a adus vreo treizeci de cama -

razi din Cluj, în frunte cu Bănică Dobre. Ne-am uitat lângă ei. Ne-au spus de ordinul guvernului, că se făcuse și lor cunoscut în gara Războeni dar le venea să creadă. Am plecat cu acelaș tren. Din partuzeci de picături curgeau furtunos valurile cântecelor noastre. "Hora Legionarului" se cânta pe voci. Călătorii se îmbulzeau în vagonul nostru și alături de noi îngâneau primele cântece legionare. Atmosfera caldă, românească, învăluia întreg trenul.

În gara Târgu-Mureș, trenul nostru era așteptat de cordoane de jandarmi cu baioneta la armă. Un maior ne-a cerut să coborâm.

Domnilor, guvernul a interzis marșul, spre a înlătura desordinele ce s'ar fi produs.

Grup, pe peron priveam cu jale la trenul ce pleca în drumul lui. La geamuri apăruse lumea strugure, făcându-ne semne, fluturând batiste și cântând, o comandă scurtă și vânjosul marș legionar "Înainte", răsună plin de revoltă.

La ordinul aceluiaș maior, jandarmii, ca lupii s'au repezit spre grupul nostru: tăceți, urla maiorul. Cântecul răbufnea mai aprins.

- Încetarea, le sbiera jandarmul cu ochii bulbucați de neputință.

A început hărțuiala, Trași, împinși; ei cu vârful baionetelor, noi cu mâna goală; ne-au împins într-o sala de așteptare, postând soldați la uși și la ferestre. Am întrebuițat și noi arma noastră: cântecul. Cântecul legionar își mână valurile până în oraș, în centrul orașului, unde statuia lui Avram Iancu era împrăscată cu ură ungurească. Lumea românească prinzând de veste că suntem sechestrați în gară, a început să inunde peronul. Acum, maiorul și-a îndreptat furia spre cei veniți să ne vadă, să ne aude. Până la urmă am ieșit și noi de unde eram închiși și ne-am amestecat printre cei veniți ca prieteni.

De teamă ca nu cumva să înceapă o manifestație uriașă, jandarmii, poliția și siguranța au recurs la împărțirea noastră în echipe mici și ne-au trimis la urmă.

Ce se întâmplase? Studențimea, foarte mulți intelectuali cari erau în vacanță, auzind de acest marș, n'au mai stat pe gânduri, ci s'au încolonat și ei târând după sine, români din toate straturile. Români, conștienți de pericolul comunist, veneau plini de credință alături de Căpitan. Tara începea să vorbească de noi. Codreanu își găsea loc în inimile românești alături de Tudor Vladimirescu, de Iancu și de Horia. Români îl simțeau pe cel care le dădea siguranța vieții de familie și de țară stăpână. Domnul Vaida vedea sorții de izbândă ai marșului crescând și, natural, combinațiile din umbră ale iudeo-masonerid erau primejduite. Căpitanul n'a așteptat să vină dușmanul la el, ci mergea să-l nimicească, unde dușmanul era mai puternic, la el acasă. Jidă-nimea cu uneltele ei, partidele politice, au început să schelăluiască. Pistruiții își simțeau zilele de huzur numărate. Guvernul a înțeles și sluga credincioasă, s'a executat: marșul din Basarabia a fost oprit.

Amărit, am coborât în gara Luduș. Încotro s'o iau? Ai la restaurantul lui Amos. Aici am stat mult de vorbă cu Nichita Augustin, român inimos și negustor cinstit, cu Colcer țăran știutor de multe lucruri frumoase și plin de jar tineresc.

- Dacă a oprit marșul, zicea Colcer, înscamnă că le este teamă. Zău! Să știți oă suntem tari. Nu-i nimic, n'am putut face asta, vom face altele și, până la urmă, tot pe a noastră rămâne.

Mă uitam la el și nu-mi puteam deslipi ochii de pe fața lui brăzdată. Ne vorbea mângâietor ca un tată.

Mi-am înbrăcat cămașa verde cu căciula neagră, la care avem pana de curcan, am apucat drumul spre casă. Mergeam încet vorbind cu profesorul Coriolan Matei, când dintr'o căruță ce venea dinspre noi, strigă cineva:

- Ce piană-i aia din căciulă, mă?

- Coadă de crocodil îi răspunse Matei.

- Mai bine vă împlântați în cap un măturoi! Ne strigă omul din nou.

Aveam de gând, amărit cum eram, să mă reped la el, să-i închid gura, Dar nu m'a lăsat Matei.

- Lasă-l în păcatele lui! Ce aştepţi dela el? Asta- slugă la judanul Dorveas.

Ne-am despărţit. Matei a făcut calea întoarsă, iar eu, pela Crucea Aţintişului grăbeam spre satul meu.

Deasupra Cheii Turzii, norii săgetaţi de ascuţişul razelor de soare care apuneau, se legănau în sângeraţi stropind cu picuri de lumină oţelul Mureşului leneş. Inerarea se ţesea deasă peste ogoarele care adăpostea în fund de zare strungi de oi şi hămăit de câini ciobăneşti. Dinspre colibebele ȱiganilor care făceau cărămizi sub coasta Ghejii, pâlăpăiau în întunec, limbi de foc şi în nări pătrundea fum înăbuşitor de bălegar ars. Liniştea se aşeza tot mai grea peste împărăţia nopţii. În vârful Cremenii a plesnit un foc de puşcă, împingându-şi ţiuitul până în drumul poleit de argintul lunii ce plutea peste pădurea Ciucului.

Restul verii l-am petrecut acasă, împărţindu-mi timpul între lucrul câmpului şi citit. Cu ocazia unui drum la Cluj, l-am cunoscut în tren pe Gh. Gh. Istrate care, mai târziu, a fost însărcinat de Căpitan cu organizarea Frăţiilor de Cruce pe ţară. El trăise mult lângă Căpitan, era bine crescut în duhul legionar. Tot drumul mi-a povestit o mulţime de lucruri minunate de Legiune şi despre legionarii din Iaşi. Mi-a promis că-mi va trimite o colecţie din "Pământul Strămoşesc". La două săptămâni după întâlnirea cu el, colecţia promisă mi-a sosit acasă, cu încă alte câteva publicaţii legionare.

Citeam "La Icoană" de I. Moţa şi mă înfioram de credinţa şi tăria acestui mare otitor legiobar. Simţeam cum pe piatra sufletului meu creşte, bine legat, Altarul Legionar. Distingeam cu precizie veninul şi insinuările din gazetele ce apăreau în Sărindar. Doream o luptă crâncenă în care să mă arunc cu toată puterea mea de viaţă. Logiunea creştea în ţară şi se adâncea în inima mea tot mai mult.

Voiam să-mi fac stagiul militar şi apoi să merg la Iaşi, să fiu între legionari, să mă călesc din focul ce se aprinsese în Universitatea Moldoveană.

De două zile plouă într'una. Pădurea şi-a ascuns vârfurile copacilor în neguri şi de pe coasta strungilor se reped la vale suvoaiele îngălbenite de colbul înmuiat.

Di târnaţul casei privesc în drumul desfundat pe care se alerga doi mânji scăpaţi din grajd. Pe ogoare nu se vede nici un plug. Tot satul şedea închis în ogrăzi şi norii negri se învălătuceau pe cerul fără soare. Dinspre crucea satului răsbate scârţăit de căruţă neunsă. Se apropie, se vede calul murg, mărunţ cum se încordează să smulgă din noroi teleaga cu două roate. La podul mare a oprit. Cel care mână calul şi-a scos capul de sub sacul apărător de ploaie şi suflând într'un corn, dădu de veste satului c'a sosit poştă.

Lipăind prin clisa noroiului am fugit în drum. Mi-a sosit un vraf de ziare şi reviste. Cu ele subsoară şi cu ploaia în păr, am urcat treptele de lemn.

Desfac o gazetă şi, pe prima pagină, cu litere mari, citesc: studentul Gh. Beza a tras cu pistolul în ministrul C. Angelescu. La primul interogator atenatorul a declarat c'a tras fiindcă ministrul Angelescu a venit cu o lege, numită "legea Dobrogei Noui", prin care se aduceau grave prejudicii românilor macedoneni, colonizaţi în cadrilater.

Acest atentat s'a produs în timpul când în Maramureş, românii, sărăciţi şi pământii în onoarea lor, de lepra jidovească, scursă din Galiţia, peste munţii şi codrii maramureşeni, au trecut la apărare.

În ţara descălecătorilor, urmaşii lui Dragoş s'au trezit şi s'au încleştat în luptă cu năvălitorii lihniţi.

Presa jidănească şi cea guvernamentală se întrecea în al arăta pe Căpitan ca autor moral al gestului lui Beza. Nu zăi conteneau cu aţâşările;

și s'au legat de circulara dată de Căpitan pentru marșul în Basarabia.

Democrația comunizată se apăra. Au oprit marșul în Basarabia, dar le fugea pământul de sub picioare în Maramureș. Aici, sufletul românesc era în plin marș! Trebuia oprit. Cum? Jidanii au dat foc satu lui Borșa, aruncând vina pe legionarii cari duceau cuvântul Căpitanului în munții ce erau în urmă, numai cu 25-30 de ani, ai românilor ajunși acum la sapă de lemn. Au fost arestați preoții români din sat: Ion Dumitrescu și Berinde, precum și legionarii Constantin Sayin, Gheorghe Costea, C. Dumitrescu-Zăpadă, Andrițoiu, Metea Ion și alții.

Autor moral? -Căpitanul! Iar statul și guvernul jidovit -ciumă pentru români, dar mună pentru jidani-, au reclădit toate casele jidănești. Acum, în locul infectelor ploșnițării, se ridică sfidător, casele noi, clădite din piatra munților străbuni, din lemnul codrilor care au apărat ființa neamului nostru.

Românii, loviți în Basarabia, scupați și umiliți în Maramureș, trebuiau izbiți și în Cadrilater, -Angelescu s'a făcut unealta celor ce ne vroiau neamul la pământ. Studentul macedonean Gh. Beza a tras. Calomniile, ațâțările și sfruntata minciună se izbeau de zidul Mișcării Legionare.

Mișelia și trădarea au scos din sărite pe tânărul Dumitrescu-Zăpadă, care fusese în Maramureș și deci cunoștea adevărul. Văzuse și gustase din crunta mizerie, morală și materială, care ne ucidea și în această parte de țară. N'a mai putut răbda, s'a dus la București, la ziarul "Adevărul", unde tromba armeanul jidovit Socor și a tras în el cu pistolul. Autorul moral? -Căpitanul și Mișcarea Legionară. Toată jidovimea a sărit arsă. Guvernul și presa au cerut sancționarea vinovatului principal. Căpitanul și încă șase legionari au fost arestați și închiși la Văcărești.

M'am repezit la Luduș. Amos a fost ridicat și dus la închisoare. Cei rămași acasă nu se arătau

prea speriați. Jandarmii începuseră perchezițiile, șicanele și insultele curgeau gărlă peste toți care vizitau casa lui Amos.

Stam cu câțiva săteni la o masă și vorbeam de cele întâmplate. Șeful secției de jandarmi a intrat peste noi și fără nici o altă vorbă mi-a cerut să mă legitimez. Am făcut-o.

- Ce cauți aici?

- Ce caută un om când intră în cărciumă? Ii răspund întrebându-l.

A tăcut. M'am despărțit de prieteni și -druumul casei.

După câteva zile cu noaptea în cap, m'au vizitat jandarmii și s'au ținut de capul meu pâna ce am plecat din sat, pentru mai mult timp. La întoarcere se arătau mai arțăgoși, să le spun unde am fost și cu cine m'am văzut.

- Am fost la o iubită și faceți bine de mă lăsați în pace. Este pentru ultima oară când vă mai las să-mi faceți percheziție fără ordinul parchetului. Marș afară! I-am scos, dar mi-am aprins pae în cap. Numai după două zile, într'o noapte ploioasă, o camionetă încărcată cu jandarmi a vrut să intre în ograda noastră.

- Puteți intra dacă aveți ordin scris.

- Avem! Imi răspunde un major.

- Arătați-mi-l și vă deschid poarta larg.

Nu mi l-au arătat. M'am așezat în poartă cu seurea în mână. Ei au pus arma la ochi. Nu m'am clintit din loc. Si n'au intrat. S'a făcut ziuă. Amenințându-mă, s'au dus pe aici încolo de unde au venit.

Nu mai puteam sta acasă. Ai mei, rubedeniile, cunoscuții și chiar prietenii din copilărie s'au așezat pe capul meu cu sfaturile, cu certurile și n'au lipsit nici amenințările. Nu mai puteau ieși, bieții oameni, în lume. Ricine îi vedea îi plângeau de nenorocul lor de a avea un frate ca neocamenii. Casele în care eram primit cu drag, înainte, acum nu mi se mai deschideau și, dacă nimeream într'o societate frecventată mai de mult, la apariția mea citeam pe

fețele tuturor acreala și nebucuria de a mă vedea.

Liberalii, speriați că le fugea pământul de sub picioare, umblau să capete elemente tinere, aveau nevoie să-și primenească organizațiile județene și, pentru acest motiv, agățaseră, deasupra capetelor celor tineri, care nu-și găseau nicăeri loc, nu-și găseau o pâine în țara lor, panglica unsă cu toată mierea și unsoarele promisiunilor.

Tinerii săraci, majoritatea fii de țărani, desorientați, cădeau în această cursă, unde își ofileau avântul tinerească și amorțiți nu mai simțeau cum li se ucide sufletul.

Dedesubtul tuturor acestor mașinațiuni era temuta masonerie și jidănime care lucrau pe veacuri.

Neamul înflămâzător de pâine, în credința turnată indiferentă, cei mai săraciți prinși și cercetați, de formă, în posturi mai înalte ca să fie momeală pentru cei de jos și săraci; introdusă desorganizarea în toate compartimentele vieții de stat și pauperizarea elementului românesc pentru a-și forma slugi necântitoare.

Liberalii, uneltele acestor mârșave planuri, simțeau de unde le vine moartea și înercau să se opună inevitabilului.

Din mine mașca foamea, frigul găsisese ușile deschise prin ghetele-mi sparte și umilințele cu lipsa de înțelegere mă încovoiau.

Aveam 70 de lei. Am cumpărat un mandat poștal și, 50 de lei i-am trimis la închisoarea Văcărești, grupului care suferea pentru noi toți. Am scris și câteva rânduri, în care îmi mărturisesc povara.

După o săptămână, primesc dela ei o carte poștală. Era scrisă de Ion Banea.

„...nicul tău ajutor este sămânța marilor renunțări. Credință în Dumnezeu și vom birui!” urmau, apoi iscăliturile celorlalți și, cu litere mari, energice, scrisul Căpitanului: "Înainte cu capul sus. Corneliu Zelea Codreanu".

O liniște și o bucurie de Paști, s'a coborât în toată ființa mea. Nu mă las! Să știu de bine că

plesnesc de foame, dar nu-mi plec capul. Celui care umblă "să mă facă șeful tineretului liberal", i-am scris: "Domnule, vezi de altul!"

S O L D A T

Jandarmii mă sâcâiau din nou, ba odată m'a onorat cu vizita lui, chiar prefectul județului. Măgulit de atenția arătată, i-am răspuns:

- Încă n'am terminat de citit cartea începută și până acum m'a captivat atât de mult încât nu mă pot deslipi de ea, ca să încerc slovenirea altora.

M'a privit lung și a plecat. Nu peste mult, mă pomenesc cu o hârtie adusă de jandarmi, din partea cercului de recrutare; ca să mă prezint imediat spre a-mi clarifica situația militară. M'am prezentat. Situația mi s'a clarificat pe loc. Am fost pus între baionete și dus la regimentul 83 infanterie Cluj.

Acum sunt soldat. Soldat în termen. Aș minți dacă n'aș spune că m'am simțit bine. Am fost instruit împreună cu flăcăii dela țară. Am trăit între ei, i-am cunoscut, cum mi-ar fi fost exclus în alte împrejurări.

Camarazii mei de caste, după două luni de instrucție și viață de cazarmă, se arătau în plină floare bărbătească. Dintr'un ploton, când se striga "drepti", după lucirile ochilor, după rapiditatea mișcărilor și după talia strânsă în centură, fără greș, orice străin, care nu-i cunoștea după nume, ți i-ar fi arătat pe români.

Doamne ce s'ar putea face cu acești oameni, care au în ei sămânța tuturor lucrurilor mari! Dacă ar lipsi înjurăturile și unele umilințe venite din partea unor inconștienți, dacă s'ar obține condițiile de dezvoltare, necesare oricărei nații care

vrea să trăiască, -pentru neamul nostru n'ar mai exista piedici de netrecut.

Cine, dacă nu Legiunea, ar putea sigura neamul nostru rodirea virtuților marilor lui strămoși? Trântit pe iarba abia încolțită, cu capul reze-mat de raniță, m'am pomenit fredonând:

E ziua deșteptării, înainte
La luptă Legiunea ne-a chemat
Să apărăm cu piepturile noastre
Pământul, ce de mult ne-a legănat.
E ziua când din criptele uitate
Mihai și Stefan iarăș se trezesc
Legionari dar la luptă deci cu toții
Că ne-a chemat pământul strămoșesc.

- Drepti!

Sar în picioare și, lumânare neclintită privesc în ochii maiorului ce vărsa peste mine potop de înjurături.

- De când te pasc? Te-ai ținut bine dar până la urmă ți-ai dat în petec. Ce credeai c' aici te-ai pierdut, nu te mai cunoaște nimeni? Păi, ai venit încondeiat dela cercul de recrutare. Nu ți-a fost destul c' ai răscolit satele cu descrierile tale, acum te-ai apucat să bolșevizezi soldații? Consiliul de Război te mănâncă!

Mi-a luat arma, un sergent instructor, m'a des-cins și doi soldați cu arma la mână, unul înaintea și altul înapoia mea, m'au dus la închisoare regimen-tului.

Am fost cercetat câteva zile la rând. Apoi, mi s'au făcut acte de dare în judecată. Sedeam în în-chisoare cu dezertorii și un jidan nesupus la în-corporare. M'a căutat căpitanul companiei mele și, un alt căpitan, care mi-a promis că mă va apăra în fața Consiliului de Război. M'am mirat mult de ac-cest om și de ajutorul lui nu știam ce să cred. Era cel mai sever ofițer din regiment, nu admitea nimic în afara regulamentelor militare

- Ai cântat? Mă întrebă el.

- Da! Domnule Căpitan.

- N'a mai fost nevoie de apărarea lui. Comandantul diviziei a trimis hârtiile înapoi cu mențiunea: "Nu-i caz de consiliu de război. Va executa zece zi-le de carceră".

Le-am executat. Aici, pentru prima oară, am avut senzația că m'au încoput ploșnițele. Am ieșit de a-ici cu picioarele umflate dar instrucția și marșur-ile m'au refăcut. Si, ca să știu de ce am stat în carceră, i-am învățat pe flăcăii plotonului meu "Ho-ra Legionarului".

Incepuseră concediile de vară. Eu am rămas pen-tru seria doua și, programul ne mai fiind așa de în-carcat, aveam tot timpul ca după masă să citesc zia-rul "Calendarul" îmi dădea prilejul să mă regăsesc între camarazi, Să urmăresc zilnic viața legionară. Splendide reportagii din Germania național-socia-listă își găseau loc în coloanele acestui ziar. Mișcarea Legionară care lupta în sud-este are un na-re prieten în centrul Europei. Național-socialismul este în plin marș de realizări. Comunismul și slăbă-noaga democrație primeau lovituri de moarte. Nu mai eran singuri. Idealul nostru era și acela al națio-nal-socialismului. Marea încăerare se apropia și Mișcarea Legionară era în creștere. Duhul ei se sim-țea în toată țara.

Am mai încercat odată să fiu însumat cu termen redus, făcând o cerere la M.A.N. Intre timp, primesc concediu de vara. Plec. In drum spre casă aud de adu-narea din Teiuș. Ini era sete de viața legionară și nu m'am mai dus acasă.

Intr'o dimineață de Iulie, priveam mulțimea ca-re forfotea pe străzile orașului. Jandarmii, nelip-siți, patrulau cu baioneta la armă. M'am dus să cer-cetez întreg orașul, să-l văd să dau peste cunos-cuți, să mă întâlnesc cu cineva care mi-ar împărți și mie un rol, să fac ceva. Am dat peste un grup de legionari în fața unei biserici. M'am apropiat. Nu cunoșteam pe nici unul dintre ei, Totuș le-am spus

cine sunt și ce vreau. Unul dintre ei, de statură mijlocie, brunet, și cu chip frumos, mi-a zis: "Nu știu cine ești și cine te-a trimis, dar dacă vrei să faci o treabă vino cu noi, să mergem în satul Mihălț să le ajutăm oamenilor să treacă podul, că sunt opriți de armată".

- Merg! Eu cunosc satul și cărările cari duc mai repede acolo.

Cu o barcă mică am trecut Mureșul pe unde era mai îngust și într'o jumătate de ceas eram între țărani masați le capul podului.

Fără multă vorbă un "Deșteptă-te Române! Apoi, "Înainte marș" și, în zece minute cordoanele de jandarmi au fost date peste cap, unul după altul. Satul, după noi. Între noi, cam la 500 de metri, ne-aștepta groșul unui regiment de pioneri. Între noi și ei, erau băltoace mari lăsate de Mureșul care se revărsase cu o săptămână înainte.

Înainte! Înainte! Mihălțenii, cred că cei mai dârzi țărani de pe valea Mureșului s'au răspândit în trăgător și, valuri valuri, mergeau spre locul fixat, orașul Teiuș. Eodată; Focuri de armă. Ianite! Altă salvă. Să ne trântim la pământ, nu se putea, eram de-acum în apa care ne trecea de genunchi.

Înainte! Gloanțele ne șuerau peste cap. Armata trăgea în plin. Oățiva țărani au fost răniți, iar unul a fost ucis pe loc.

Un ordin. Cei din față ne-am culcat, sprijiniți în mâini, căci apa mare, așa cum eram întinsi, ne-ar fi trecut peste cap, iar ceilalți, fiecare pe răspunderea lui să ajungă la locul de adunare.

Până ce noi cei din față, am fost ridicați, mergeau lucrurile nu tocmai ușor pentru cei ce voiau să ne aresteze. Când voiau să ne ridice câte unul, trebuiau să tragă de el cinci, șase soldați. Noi ne țineam strânși de brațe și așa, lanț cum eram, le dădeam foarte mult de lucru. Au început să ne isbească cu paturile de pușcă. Sângele ne vopsea hainele, durerea își înfigea colții în carnea noastră. Dar nu ne-am lăsat. Am rezistat până ce am văzut că o bună

parte din țărani s'a strecurat spre oraș.

Ne-au arestat, ne-au înjurat, ne-au scuipat, dar ținta a fost atinsă: orașul via de cântece legionare.

Urma să ne trimită la Alba-Iulia, la închisoare. Pentru mine situația era foarte gravă. Eram soldat și, căzut pentru a doua oară sub vina de a fi legionar, m'ar fi costat mult. Ce să fac? M'am făcut bolnav de un picior. Schiopătam tare, nu puteam merge pe jos. Șeful exoortei, un sergent instructor, a oprit o căruță, și mi-a dat un însoțitor, să mă ducă la locul hotărât de ei.

Țăranul grăbit a dat bici cailor. Ne-am îndepărtat mult de grupul arestaților ce venea pe jos. Am ajuns după un dâmb de unde nu se mai vedeau cei rămași și soldatul care mă păzea ședea înainte lângă căruțaș, iar eu în urmă ghemuit în fân. M'am uitat lung la arma ce se bălăbănea între genunchii soldatului și, ca o pisică, făcându-mi vânt am sărit între măcieșii care străjuiau un pod de piatră. Din alte două sărituri am fost sub pod, de unde, pe burta, m'am tras, în lungul pârâului, până după un copac lângă care era cășidită o căpiță de fân. M'am uitat după căruța, mergea în trap, ducând spre oraș pe țăran și pe soldatul care-și ținea arma între genunchi. Am scăpat. După vreo trei sferturi de ceas, pe acelaș drum treceau cântând camarazi de sub escortă

Pe căi mai neumblate am intrat în târg. Căpitanul a oprit adunarea spre a evita vărsările de sânge; spiritele fiind extrem de agitate. Câteva patruzele își sunau țintele bocancilor pe pietrele orașelului de pe valea Muresului. Arestații au fost duși la Alba Iulia și depuși fără mandate de arestare.

După cum am auzit, peste două zile, camarazii au cerut să li se emită mandate în regulă. Au cerut până ce s'au plictisit și atunci au forțat poarta închisorii și, încolonați, cântând s'au dus la procuror, acasă, - să li se dea mandatele cuvenite. Au reușit. Li s'au emis mandatele cerute. Erau vinovați de

a fi forțat poarta închisorii. Judecați și achitați, au ieșit în piața orașului unde lumea i-a așteptat cu flori.

Concediul era pe terminate, mai aveam doar câteva zile și trebuia să mă prezint din nou la regiment.

În zilele cari mi-au mai rămas libere, m'am scotit că n a r strica să mai iau contact cu cercurile legionare din județ. Sigur, m'am dus la Luduș. De aici puteam lua urma celor care mă puteau pune în curent cu mersul Mișcării.

Restaurantul lui Amos era plin de țărani, ședeau în jurul unei mese lungi și ascultau cu luare aminte la un bărbat între două vârste care le citea dintr'un ziar. M'am apropiat de ei și i-am salutat. Erau mulți cunoscuți și toți erau simpatizanți legionari.

Scrisă în gazetă că legionarii au luat hotărârea să facă un dig la Vișani, unde apa râului, în fiecare toamnă și primăvară, inundă terenurile de cultură ale țăranilor pe porțiuni întinse, producându-le mari pierderi.

Legionarii s'au hotărât să-l facă fără plată. Nu le cereau camenilor nici măcar votul. Vroiau, doar, să arate că: unde este dragoste și voință se pot face toate. Oamenii se minunau de această ne-mai auzită hotărâre și se întrebau ce părere am de acest lucru și dacă este adevărat.

Am luat ziarul să li-l citesc din nou și să le explic, rând cu rând. Mă ascultau, păstrând o liniște de biserică. Când eram în mijlocul cititului, a intrat pe ușe vechiul meu prieten, seful secției de jandarmi.

Ce faci aici? Ti întrunire politică, ai? Uiți că-i interzis?

- După cum vezi, nu țin întrunire, citesc un ziar și dumnealor ascultă.

S'a apropiat de mine: Aha! Calendarul! Ai? Si gur, știam eu că ți întrunire. Si mi-a smuls ziarul din mână, înfundându-l în buzunar.

- Dă-mi, te rog, gazeta!

- De ce nu citești alt ziar?

- Fac ce vreau eu și nu dau voie nimănui să-mi impună gusturile lui.

Vedeam bine că-mi caută pricină și ași fi evitat-o, dar trebuia dat un exemplu țăranilor care mă priveau cu ochii mari. Dacă m'aș fi lăsat călcat în picioare, frica și îndoiala în puterea și dreptatea legionarului s'ar fi strecurat în inimile lor. Pe lângă lașitatea pe care le-o arătam, comiteam o fărădelege față de dreptatea pentru care legionarii se sacrificau s'o întărească, odată pentru totdeauna, pe pământul nostru.

- Dă-mi gazeta, că altfel va fi rău!

- Vreau să văd răul.

- Ti-l arăt acum.

M'am repezit spre masa de biliard și punând mana pe un tac, l-am plesnit peste obraz. Într'o clipită i-a crăpat pielea, sângele îi picura peste gulerul vestonului. I-am mai tras una și pe partea cealaltă, lăsându-l grămadă pe podeaua restaurantului.

Le-am făcut semn țăranilor să-și vadă de drum. Au ieșit. Pe jandarm îl oblojeau două femei de serviciu. Era așa de bine dres că nu m'a văzut când am ieșit.

Tocmai mergea un autobuz la Turda. M'am urcat în el și din Turda, cu altul, în două ceasuri am fost la Cluj.

A doua zi m'am prezentat la regiment. Aici, mare bucurie, m'aștepta hârtia dela minister cu aprobarea însumării mele în T.R.

În două ore, am avut livretul militar în mână. De-acumputeau să vină toate reclamațiile din lume. Eu mă înrolasem în altă oaste.

Toate lucrurile mele, toată averea mea mi-am adunat-o într'un coș de nuele albe și am plecat. M'am dus la o verișoară a mea, preoteasă, în munții Aiudului. Aici eram sigur că mi se pierde urma. În gara Aiud mi-am umplut buzunarele de ziare. Printre ele Calendarul, care îmi aducea știrea tristă: "ridi-

care a digului dela Vişani a fost oprită. Legionarii, bătuti până la sânge, au fost călcați în picioarele cailor. Cu această ocazie, un maior de jandarmi a ex celat în vitejie scuiând un preot și cu mâna lui pălmuind legionarii legați.

În munți, o săptămână întreagă, pădurea bătrână mi-a fost duhovnic. Ce mi-a spus, am priceput; Ce i-am mărturisit, n'a spus nimănui. M'am scăldat în verdele ei și miruit de majestatea codrului m'am hotărât; plec la București.

I N S A T

IN SAT

Tot satul sta acoperit de zăpadă. Pomii erau înfloriți de pomorocă și frăgarul din fața casei noastre bătrâne, împodobit și strălucitor. Cât era de bine în casă și cât de frumos mirosea busuiocul dela Icoana Maicii Domnului. Rămăsesem singur. Toți ai mei erau la biserică. Sedeam rezemat de speteaza laviței, cu fața spre ogradă. Mă trudeam, suflând în geam, să împrăști florile de gheață, să pot vedea mai în voie plopul lui Ilarie, în vârful căruia se spulberau vălătucii de fum ieșiți din casă de bârne cu ferestre cât palma.

Moleșala pusese stăpânire pe mine, dar o teamă nelămurită mă prindea în furnicarea ei. Fiecare îngrijorării se împletiseră otgon gros, ce-mi strângea inima apăsată. Ce mai poate fi și asta? Ce se mai abate peste viața mea destul de încercată încă din neștiutoare copilărie?! Sigur voi fi eliminat din școală! Oare de ce nu pot eu închide ochii, să trec nepăsător pe lângă rele și să-i las pe proști în banii lor? Dă Doamne, să se mântue odată cu școala! Să nu mă mai dădăcească nimeni, să-mi croesc viața după calapodul meu! Dar dacă mă elimină din nou? Se mai termină oare?

Am rămas pierdut cu ochii fixați în căciula de zăpadă care acoperea cenușiul unei clăi de fân.

- Uite! Domnule Toderaș, o carte dela Domnul Ilie.

Mă întorc. Sluga noastră, un flăcău din sat, ședează rezemat de uștiorul ușii, pătâin dintr'o țigare, cu mâna întinsă spre mine, îmbiindu-mă să apuc o

hârtie îndoită. O iau,

Un consătean absolvent al școlii normale, îmi scria: deseară este un bal la Luduș. Va fi multă lume, au venit și studenți din Iași și, după cât se spune ar fi cu ei chiar Corneliu Codreanu, Citeșo și recitesc biletul, apoi îl vâr în buzunar. Bal îmi trebuie mie acum? Nu mă duc. Astăzi stau în casă, încă nu m'am săturat de somn și apoi sunt obosit. În noaptea ajunului am colindat cu prietenii pe la casele celor mai apropiați, ca până la urmă să ne prindă clopotele bisericilor din deal la fereastra unei fete pe care o iubeam toți. Era într'a doua zi de Crăciun din anul 1929.

Au esit oamenii dela biserică, prânzul era pe sfârșite și casa plină de prieteni, care îmi cereau în cor să mergem la Luduș.

- Să mergem! Dacă nu pentru bal, să-l vedem și noi pe Codreanu. Vrând-nevrând, te luam pe sus!

Hai în sus, hai în jos, m'au hotărât și pe mine. Dela noi din sat până la Luduș e cale, pe jos, de trei ceasuri bune. Peste dealuri înzăpezite și prin gene de răzoare am ajuns la Murăș. Ghiața prinsă bine pe margini, era destul de tare, ca să ne îngăduie să lunecăm pe luciul ei. Mai mult patinând, am ajuns la podul de fier. Eram la marginea crășelului.

Pe ulița mare, mulțime de țărani îmbrăcați în portul de pe câmpie, cu căciuli negre și încălțați în cisme, se îndreptau spre restaurantul lui Amos Pop.

- Incotro, așa grămadă? Intrebă unul dintre noi pe un bărbat cu muștața îmburată.

- La făgădăul lui Amos! I-acolo Codreanu. Si ține o vorbire.

Mai mult cu coatele împingând în stânga și în dreapta am rășbit în restaurant. Auzeam un glas tăios, dar nu vedeam pe nimeni. Încă o sforțare și am ajuns în pragul unei uși de unde puteam vedea, după o masă lungă un flăcău voinic cu luciri de foc în ochi-i de oțel. Era în port frumos, țărănesc, pe u-

meri avea aruncat un suman și în cap o căciulă brumărie. Era Codreanu. Vorbea cu amrăciune blândă.

- Ne moare neamul! Boerii viteji, păstrători de moșie și de datini, au pierit. I-au înlocuit adușii de vânturi, care n'au nimic cu bucuriile și durerile Neamului nostru. Si nu se găsește nimeni să se așeze deacurmezișul acestui val nimicitor. Mândria noastră românească ni se ucide sistematic zi de zi. Sunt tineri care se omoară din pricina unei femei, dar nu se găsește unul care să moară pentru a se păstra viața Neamului din care a răsărit. Treziți-vă români! până ce nu va fi prea târziu!

Am înlemnit. Cuc nevăzute m'au înțepenit în pragul ușii. Ochii îmi erau pironiți în cutele din fruntea românului, care ne striga să ne trezim. Simțăminte nemai cunoscute până atunci mi-au răscolit inima.

Un clocot de urale m'a readus între oamenii care se îmbulzeau să ajungă mai aproape de vorbitor, să-l simtă, să-l prindă de mâinile frumoase.

Codreanu a ieșit pe Balcon, de unde, cu ochii de vultur privea la romanii, care treceau încolonați, cântând "Deșteaptă-te Romane!". Au trecut și cei din Cheța cu gorniștii în frunte, isbind voinicește în pământul înghetat.

Pe Murășul nostru drag veneau valuri de îmbărbătare, din munții Moșilor Arieșuk aducea apa în vâl vorată, pe câmpia noastră mănoasă românul îndrăsnea să-ți caute în ochi. În vremea înbobocirii mele, un uriaș semăna sămânța vitejească, pe care o încălzea spre rodire cu dragostea inimii lui mari, ca s'o crească sub vrerea nestrămutată a gândului său. Codreanu!

El dă tot! Ce să-i dau eu lui? M'am îndreptat spre el: Domnule, vreau să fiu și eu alături de Dumneata. S'a aplecat spre mine, mi-a pus mâinile pe umeri și m'a țintuit în ochi.

- Vrei?

- Vreu! Ii răspund hotărât.

Mi-a întins mâna, apoi s'a întors către un grup de tineri care era în spatele lui:

- Mă flăcăi, primiți-l cu drag, pe acest musche-

tar în mijlocul vostru, și învățați-l legile noastre.

Am făcut cunoștință cu ei. Un voinic, care vorbea puțin în vârful limbii, era Neculai Totu; unul cu mustață galbenă, Eremeiu; Altul, Coriolan Matei; și, mai la oparte, cu chip de icoană, Radu Mironovici. Nu mă mai încăpea pământul. M'am și văzut despicioător de zări, insenișător de frunți românești!

Știți ce domnilor, mă adresez noilor camarazi, în ziua de Anul Nou să veniți la mine în sat. Toată lumea vă va primi cu drag.

- Bine, venim!

Ziua de Anul Nou se vedea moinoasă. Drumul desfundat își arăta scobiturile și băltoacele zemuiau apa murdară. Sloiurile streșinilor picurau molcom, sfredelind cu ușurință în pământul care se desghețase sub razele palide. Vântul din spre amiazi scutura prunii de floarea iernii.

Pe drumul țării se auzea duduital unui motor. Tot mai aproape, pe vânt, răsbeau frânturi de cântec. Am fugit la poartă. Era camioneta cu oaspeții așteptați. Melodia lui "Școală, Școală Moldovene!" se deslușă bine.

Erau mulți; în casa noastră nu încăpeau, și apoi ai mei nu se prea bucurau de oaspeți; i-am condus la școală. Nu peste mult, școala a fost plină de săteni. Așteptau toți să le spună ceva nou domnii care au venit. Cei mai mulți erau partizani de-ai țărăniștilor. Restul, liberali. De vreo mișcare naționalistă abia dac'au auzit. Stiau ceva de cuziști. Prea bucuroși nu s'au arătat a fi. Primul care a încercat să vorbească a fost primit cu răcoală. Apoi câte un glas răsleț încerca să-l întrerupă și până la urmă, în școală, s'a iscat o larmă în lege.

- Cine v'a chemat?!

- Vă cunoaștem noi!

- Asta-i școala noastră!

- Eșiți afară!

Eram pus într'o situație din cele mai penibile. Când i-am invitat în satul meu, le-am spus că lumea-i va primi cu drag. Si-acum?...

Școala din satul nostru a început-o tata. Le

trebuia românilor școală și unгурii, statul maghiar, invocau toate motivele, uzau de toate mijloacele ca să împiedece ridicarea unei, cât de mici, școli românești. Mai mult cu anasâna, tata și încă două trei rubedenii de-ale noastre, au făcut școala. Si a fost bună făcută. Cum au lăsat-o ei, bătrânii îndrăsnici, așa a rămas. Statul român nu i-a făcut nici măcar un gard.

Si-acum prietenii mei erau amenințați să fie soo și în mod rușinos afară tocmai de cari pe vremea stăpânirii ungurești se opuneau ridicării unei școli și serveau de unelte în mâinile notarului și jandarmului unгур. Am văzut roșu înaintea ochilor. M'am repezit lângă camaradul Totu și fără aprobarea nimănui, le-am vorbit. Celor înțelegători le-am spus de la inimă, iar pe ceilalți, simplaminte, i-am amenințat. Adversarii au tăcut mulțumindu-se să mă săgeteze cu priviri de ură din locurile lor. Până la urmă, ostașii Căpitanului au fost petrecuți cu urale:

- Să trăiți, să fiți sănătoși, să mai veniți pe la noi. Să ne spuneți și nouă din cecece știți, că noi nu prea cunoaștem multe.

Un început de biruință. Par'că-mi era pieptul mai lat.

Se lăsase seara. Vântul venit dinspre Turda ridică genchele norilor, făcând să răsară în zarea dealurilor fâșii de senin rece. Noroiul drumului prindea coaje și fumul din hoarnele caselor se întindea polog peste vârfulurile copacilor, care își legănau molcom crengile golașe. Peste sat domnia liniștea iernii. Aceeași liniște din veacuri. Doar câinii uitați în legătură ar fi dat de bănuț călătorului stinghor, că între dealurile împădurite ar putea fi așezare omenească.

Pe cărarea bătută, care fere grosul noroiului, mergeam spre cârciuma satului să-mi cumpăr țigări. Mergeam încet, gândindu-mă la viața nouilor mei camarazi. Oare voi putea fi cândva așa de tare? Cât timp îmi mai trebuie până ce voi putea și eu, ca ei, să iau viața, să iau lumea în piept. Va trebui! Co-dreanu mi-a spus: ca să fim împreună, este necesar

să înveți legile noastre și să le trăiești în duh și în formă. Atunci vei fi tare! Toate ți se vor părea ușoare.

Am ajuns în târnațul făgădăului sătesc. De pereți erau rezemate câteva ciomege încărcate cu no-roi. Le-au lăsat acolo cei care și-au curățat încălțămintele tinoase înainte de a intra în cârciumă.

- Bună scara, le zic celor dinăuntru. Nu mi-a răspuns nimeni. La o masă, într'un colț sedeau patru inși, -cei mai cloșoși din sat, cei care se rezezi-seră cu gura la invitații mei. Unul dintre ei a mârâit ceva. L-am lăsat în pacc. I-am cerut cârciumaru lui țigări. Cu gura jumătate mi-a spus că n'are. Am vrut să ies, dar un scuipat trăsniț dela masa celor patru s'a spart la picioarele mele.

Toate neamurile mele, toți cei cărora nu le-a așezat nimeni vreodată pălăria în cap, s'au trezit în minc.

Dacă nu știi unde să scuipi, am să te fac să-l lingi de jos, mișelule! Atât a mai trebuit. Au sărit în picioare și unul mai repede a fost lângă mine, din doi pași.

- Ai mâncat bătae vreodată? Mă întrebă.

- Nu! Pe mișei i-am plesnit eu! Inainte ca să mi se răspundă, un pumn, isbit cu sete în barbă, l-a răsturnat peste un scaun. Injurături, larmă și blesteme se isbeau de pereții cârciumii. Am ieșit, Ei, Clae grămadă după mine, să mă prindă fără martori, dar când am pus piciorul peste prag, mâna mi s'a în-cleștat pe un băț, ce parcă aștepta rezemat de pere-te. Mi-a fost tovarăș credincios și tare. In câteva minute n'a rămas nimeni în jurul meu. Am plecat flu-erând spre casă. Pe pod m'aștepta Soliman, cânele nostru. Dau să intru în casă, ușa încuiată ca nici-când. Vestea despre cele petrecute în sat ajunsese casă înaintea mea. Si-ai mei au crezut că această formă de protest ar fi cea mai nimerită. M'am cul-cat în grajd, în ieslea boilor. Dimineața în casa noastră ceartă era în toiu. Prietenii s'au arătat mai reci, iar părintele mi-a spus dela obraz. Te-ai făcut de răs băiete!

STEAGUL BATALIONULUI

STEAGUL BATALIONULUI

Am plecat la școală. Vestea rătăcirii mele ajunsese și aici. Dirigintele clasei mi-a recomandat să mă astâmpăr. Mi-a citit o scrisoare primită de dânsul. Eram prezentat ca o pacoste căzută peste satul nostru. Nu mi-a spus cine i-a trimis-o. A închis ochii mulțumindu-se cu muștrare părintească.

Cei deacasă au rupt legăturile cu mine, până'n tr'un târziu, când primi o scrisoare dela fratele meu: ... Lumca dela noi întreabă mereu de Codreanu și mă întreabă de tine, că ce mai știi nou. Dragă frate m'am purtat ca un neștiutor, dar acum par'că aș vrea să mă prind și cu în hora în care joci tu. Scrie-mi ce să le spun și când vii acasă?....

Bietul frate-meu mă credea ostaș întreg și-mi cerea sfatul. Ce să-i răspund?

I-am scris lui Coriolan Matei, la Luduș, unde era profesor. Mi-a răspuns. Tot ce mi-a scris el i-am transmis fratelui, care mi-a scris din nou, încheind astfel: mulți oameni vor să stea cu tine de sfat. Te așteptăm. Să nu cumva să te incumeți și să nu vi de Paști acasă....

M'am dus. Vreo 30 de gospodari s'au adunat în ograda noastră, cât ce-au prins de veste că am sosit. Le-am vorbit după inima și priceperea mea. În Dumineca Tomii ostașii Căpitanului, cu "Căprioara" lor au revenit în sat. Adunarea s'a ținut în mijlocul satului. Toată lumea a cântat "Deșteaptă-te Române!", "Hora Unirii", "Marșul lui Iancu" și "La Arme". Se anunța o mare întrunire pentru Dumineca viitoare, unde va veni și Codreanu.

Am plecat cu legionarii prin satele din jur, să ne pregătim pentru întrunirea anunțată.

În ajunul Duminicii fixate am stat de vorbă cu satenii. Insuflețiți ei dădeau asigurări că vor merge nesmintit; să nu duc nici o grije, că vor veni toți, înțăr.

Dimineața la ceasul hotărât, nu era nimeni. Ne-am urcat în căruța, fratele meu, Gheorghge a lui Gherasim, Ion al Lelii Ana, copil încă, și eu. Am plecat numai noi ceilalți n'au venit. Le-a fost teamă de revoluție. Așa le-au spus jandarmii și câțiva mai saltați din sat.

Intreg orașelul era înțesat de jandarmi, veniți să țină ordine. Pe cărările coastelor ce împrejmuesc târgul coborau hăulind grupuri-grupuri de sateni. Din toate satele veneau cete să se alinieze în frontul Căpitanului. Numai din satul nostru nu s'a încumetat nimeni afară de noi, cei pe care ne încăpea o căruță trasă de un cal amarit. Amarul îmi muștea în inimă, neputința mi-a mohorit vederea.

La restaurantul lui Amos l-am revăzut pe Căpitan. Seda de sfat cu alți trei camarazi. Atunci l-am cunoscut pe Bănică Dobre. Era student la Cluj, în ultimul an.

Necazul mi s'a risipit, când am văzut ordinea și vioșia ce-i stăpâna pe cei veniți la glasul Căpitanului.

În mijlocul careului s'a oficiat o slujbă religioasă apoi s'au bătut țintele steagului.

Când ciocanul a izbit prima țintă, Căpitanul a strigat cu glas de tunet:

- Pentru viața veșnică a Neamului românesc!

La a doua țintă:

- Pentru reînvierea poporului român!

După a treia țintă a strigat:

- Pentru așezarea Neamului nostru în rosturile date lui de Dumnezeu!

Când ținta a patra a străbătut mătasa steagului, Căpitanul a tunat:

- Pentru dreptatea Moșilor!

Și ca să se îplinească toate, bat a cincea țintă pentru biruința legionară.

Înmărmuriți, priveam spre cel care ridicase steagul deasupra creștetului și de sub flamura lui ne-a spus:

- Români din județul Turda! Aveți un steag. Steagul vrerilor voastre s'a înălțat și va fi steag călăuză prin deșertul răului ce ne-a cuprins țara și neamul. Urmați-l și vă va duce la locul minunilor!

Înființez batalionul 3 legionar-Turda. Dumnezeu, credința și vitejia voastră să vă păstreze inimă bună și fruntea senină. Și-acum, legionari ai batalionului 3 Turda, vă ordon: să știți să vreți!

Iată-mă cuprins într'al treilea batalion înființat pe țară.

Vine vremea haiduciei,
Codru să'ndrăgim.
Numai codru-și plânge frunza
Când noi suferim.

Legionari să'ntindem hora
Pe'ntregul zăvoiu
Că suntem la noi acasă
În țară la noi.

Grup în jurul Căpitanului, la umbra de frasină crescuți pe șerpuirea drumului ce ducea la Târgu-Mureș învățam primul cântec legionar. Era o zi însorită. În vale, printre tufe de răchită, Murășul ducea pe undele-i line cântec de nădejde dreaptă.

Am învățat salutul legionar. Duci mâna la inimă, ne spunea Căpitanul, ca să-ți prinzi gândurile și dorurile. Apoi, svâcnind brațul întins spre soare, spre cer, aștepti binecuvântarea lui Dumnezeu și, cu repeziciune de fulger, așa, încarcată de senin dumnezeesc, o duci înapoi la piept. Ca să termini revenind la poziția de drepti: poziția inițială, din care se pleacă la atac. Aceasta este salutul nostru!

spunea el ca să dispară pentru totdeauna "sărut mâna" "să trăiești, conașule", "plecăciune, boerului", "măria tă", etc. - Toate acestea sunt semnele decăderii, a rată raportul dintre slugă și stăpân, sunt o rușine, sunt pete pe numele de om!

- Ia să ne mai desmorțim, voinici! caută o piatră, o placă și așează-o rezemată de răzorul din față, îmi zise Căpitanul, M'am executat. Căpitanul s'a dat înapoi vreo 50 de metri, a scos revolverul, a oșchit și a tras în piatra adusă de mine.

- Am nimerit-o, mușchetare?

- Da!

- Stai mai aproape de ea, că vreau s'o lovesc în cenușă. Reglează-mi tirul.

M'am apropiat cam la zece metri.

- Mai jos! Strig eu.

Alt foc.

- Mai la stânga!

- Mult la stânga?

- Nu se vede bine e prea departe.

- Treci tu, Matei, că flăcăului astuia i-e frică.

- Nu, rămâi la locul dumitale! Ii strig lui Matei și n'nr'o clipă nu mă mai departe de țintă - decât maximum 50 de centimetri. Am stat una cu răzorul până ce a tras Căpitanul, în centru 20 de gloanțe.

Am tras toți, pe rând, în alte plăci de piatră și am țintit și eu.

Adierea serii se juca în frunzele frasinilor.

De pe dealul Tăurenilor se rostogolea glas de corn și țacănit de copite. În orașel se aprinseseră lumini. Încă o zi trăită lângă Căpitan.

Cuprinsul

Pag..

1. Nicadorii	1
2. Mergem în Basarabia.	45
3. Soldat	59
4. În Sat	69
5. Steagul Batalionului	77

Scrierile acestea sunt extrase din revista
"AXA", scoasă de Grupul Legionar Rostock, șef-re-
dactor Paul Costin Deleanu.

№ 1 8 3

